

SLOVENEK

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . 1-80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

Inserati:
 Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 23 v
 za dva- in večkrat . . . 15.,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostolpna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izv. emši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vozi red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokoplat se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bozn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Italijanske pozicije na Kalvariji v ognju. - Naši na soški fronti napredujejo. - Junaški odpor naše posadke pri Ušciečku. - Nov napad nemških letal na Angleško. - Pomorski boj pri flanderski obali.

Pred letom dni.

22. marec 1915.

Dne 18. marca 1915 so se pripravljali junaški branilci Przemysla na zadnji izpad iz trdnjave, k drznemu poskusu, da s svojimi vsled bojev in pomanjkanja med štiriinpol mesečnim obleganjem izčrpanimi silami prodoro močno utrjene črte sovražne oblegovalne armade, ki je bila v veliki premoči.

Poveljnik trdnjave, general pl. Kusmanek, se je odločil za ta skrajni korak, ko so sredi marca šle zaloge živih koncu in ko vsled močnih sil, ki so jih Rusi vrgli v Karpate, ni bilo nobene nade na pravočasno pomoč. Zjutraj 19. marca so izpadalne čete pod poveljstvom generala Tamassya udrele čez utrdbeno črto 16 km daleč in se sedem ur borile proti sovražni premoči. Še-le potem, ko se je izkazalo, da je popolnoma nemogoče predreti obroč sovražnih utrdb, so se hrabri bojovníki umaknili nazaj za utrdbo, kjer so sedaj skozi tri dni in noči odbijali navale Rusov na vseh frontah; med tem pa so v notranjosti trdnjave uničili vse utrbe, mostove, vojaške objekte, kakor tudi vso municijo in vojni material ter prepustili sovražniku le kup razvalin. Prizanesli so le mestu, ki je dalo ime trdnjavi.

Slaven list zgodovine avstrijskega junaštva je bil popisán, ko je 22. marca 1915 padel Przemysl vsled lakote in ne prisiljen po sovražnem orožju. Vse je pretreslo takrat to poročilo in še danes čitamo le s ponosno bridkostjo poročila iz tistih dni, ki pripovedujejo o neprimerni hrabrosti posadke in o mnogih vzvišenih potezah iz zadnjih dni umirajočega Przemysla. Pred letom dni je bil utis še silnejši, ker smo stali sredi dogodkov in je bilo kljub vsemu zaupanju na zmago, ki nas je prevevalo, nebo preprečeno s temnimi oblaki. Ze se je pričela velika karpatska bitka in z vsjo silo je poskušal Rus raztrgati našo fronto ob Dukli, da vdre na Ogrsko, med tem ko je bila na jugozapadu zavrata Italija pripravljena, da nam skoči za hrbet. Takrat smo občutili padec Przemysla kot težak udarec, četudi smo zaupali zagotovitvi našega vojnega vodstva, da se ni bati, da bi to neugodno vplivalo na splošni voj-

ni položaj na severovzhodu. Od tedaj je minulo leto, ki nam je na vseh bojiščih prineslo najsijajnejše zmage in položaj popolnoma izpremenilo. Če pogledamo z višine teh uspehov nazaj, spoznamo sedaj veliko bolj jasno, da je junaška obramba Przemysla k temu veliko pripomogla. Przemysl se ni zastoj boril. V tistih težkih dneh, ko je šlo za to, da se zadrži sunek ruske milijonske armade, oslabi premogočni sovražnik in s tem pripravi odločilen protitudarec, je bilo treba opraviti veliko krvavega dela in znaten del tega je opravil Przemysl. Pa tudi še po svojem padcu je Przemysl zelo škodoval sovražniku, ker je vsled tega povišano zaupanje na zmago zapeljalo rusko vojno vodstvo, da z brezobzirnimi človeškimi žrtvami izsili predor naše karpatske fronte. Vse rezerve, s katerimi je veliki knez Nikolajevič razpolagal, kakor tudi okoljevalno armado Przemysla je vrgel v Karpate, ki so tako postali grob ruskih armad. In ko se je štirinajst dni po brezuspešnem koncu krvavih ruskih navalov popolnoma nepričakovano pričel za Ruse uničujoč napad zaveznikov ob Dunaju, je bila ruska armada izkervavljena in ni imela več moči, da bi se uprla mogočnemu sunku napadalcev. Tudi ni bilo več kot v oktobru 1914 na razpolago obkoljevalne armade Przemysla, da bi podpirala razbito fronto ali zavzela novo nezavzeto obrambno postojanko ob Wisloku ali Sanu. To vse je že bilo proč, izrabljeno, izkervavljeno. In v tem smislu lahko rečemo, da so branilci Przemysla tudi ob Dunaju in v naslednjih zmagovitih bojih še pomagali do zmage in povečali velikost ruskega poraza.

Osem tednov po mračnem 22. marcu so stale zmagovite čete zaveznikov zopet pred vratmi trdnjave in že po malo dneh je bil Przemysl zopet in za vedno iztrgan Rusom, ki so se bili ondi komaj udomačili. Zmagoslavni pohod je šel dalje čez San in preko Lvova in gališkim porazom Rusov je sledila potem osvojitve domala celega zapadnoruskega trdnjavskega pasu; zaveznika sta pregnala sovražne armade iz cele Poljske, z Litavskega in Kurskega. man si je potem izdajalska Italija docela potegnila krinka z obraza in nam napovedala vojno, ki jo vodi sedaj že blizo deset mesecev, ne da bi mogla z mesta; zaman so poizkušali Francozi in Angleži na zapadu

s konovnimi navali prodreti nemške črte; zastoj je pošiljal četverosporazum k nevtalncem na Balkan svoje vabilne klice menjajoče se z grožnjami — nič od vsega tega ni moglo več vplivati na potek stvari, kakor so se začele razvijati spomladi 1915. Zmagovitemu vojnemu pohodu je sledila vojna na Balkanu, ki je v zvezi z bolgarsko armado pogazila Srbijo in Črnogoro in dovedla naše čete noter v južno Albanijo, dočim se je angleški in francoski napad na Dardanele istočasno končal s popolnim porazom. Danes sta osrednji vele-sili na vzhodu, zapadu in jugu zavarovani z jeklenimi zidovi, ki segaajo večinoma daleč v sovražne dežele ter se raztezajo od morskih obali do meja nevtralnih držav. In za tem neporušljivim nasipom se je nemoteno izvedla zveza državnega bloka, ki sega noter v prednjo Azijo ter se lahko smeje vsem sovražnim grožnjam.

Velika je izprememba, ki se je izvršila od onega dne, ko smo žalovali nad padcem Przemysla. Slavni padec sanske trdnjave in z njim zvezana karpatska bitka sta bila višek ruske ofenzive splo celega vojevanja naših sovražnikov na kopnem. Od tedaj smo vrgli sovražnika vsepovsod v defenzivo in osrednji vlesili in njeni zavezniki so tisti, ki danes obvladujejo položaj n nasprotnikom narekujejo postavu. Rusija je do dna omajana, Francija se trese za Verdun in pred posledicami, če bi padel ta vogelni steber njene brambe; Italija njeni sedanji zavezniki uničujejo ter se boje za Valono in svojo severnovzhodno mejo, in Balkan, ki je igral v načrtih četverosporazuma tako veliko vlogo, je zdaj že davno izgubljen. Zares, oblaki, ki so pred letom dni zastirali naše nebo, so se razkropili in pokrivajo danes gsto in mračno nebo naših sovražnikov.

Važen razglas.

Današnji uradni list priobčuje:

Vsled naročila c. in kr. poveljstva južnozpadne fronte z dne 24. februarja 1916, št. 9485, se razglašá naslednje:

Vsako prikrivanje ali zadrževanje zaloga žita, sočivja in mlinskih izdelkov, ki so naznanili zavezane ali določene za oddajo, je strogo prepovedano. Isto velja glede neobhodno potrebnih reči, ki predpiše oblastvo zanje od primera do primera dolžnost naznanila.

Odredilo se bo popisovanje zalog in strogo pregledovanje. Prebivalstvo se svari, naj nikar še nadalje prikriva ali zadržuje nenaznanjenih, oziroma neoddanih zalog. Tako postopanje je kakor izdajstvo domovine in se bo brezobzirno kaznovalo. Poleg denarnih kazni do 20.000 K se bodo hkrati nalagale zaporne kazni do enega leta; zaloge se bodo zasegle. Pri obrtnikih se bo brez prizanašanja izrekla izguba obrtne pravice; vsak tak primer se bo objavil.

Obrtniki, ki se branijo oddati neobhodno potrebne reči kupcem, najsi so stari odjemalci ali ne, bodo kaznovani z denarno kaznijo do 200 K, z izgubo obrtne pravice, po okolnostih tudi z zaporom do šest mesecev.

Vsako nakupovanje neobhodno potrebnih reči preko tekoče lastne potrebe — požerušto — je zaničljivo; oškoduje tržni položaj, otežkoča posebno oskrbovanje revnega ljudstva, nas slabi v gospodarskem boju in krepí naše sovražnike. Tako neopravičeno nakupovanje iz strahu se mora ožigosati kot strahopetstvo in domovini sovražno dejanje.

Prebivalstvo se pozivlja v svojem lastnem interesu, da ta razglas natančno upazuje. Gospodarski boj, ki so ga nam vsilili sovražniki, zahteva odločno, da se naj skupno z našimi vrliimi četami na frontah bori vse zaledje s svojimi sredstvi in s požrtvovalnim samozatajevanjem.

V Ljubljani, dne 18. marca 1916.

C. kr. deželni predsednik:

Baron Schwarzs s. r.

Tih jnnaki.

Dunajska »Reichspost« piše: Današnji čas nam vsak dan rodi junake, toda le redko pride misel na one v duhovniški obleki, ki zadržajo za fronto, še v območju ognja izvršujejo svoj vzvišeni poklic.

Kdor je mnogo hodil po naši monarhiji, bo vedel, da je le malo krajev tako gsto obljudenih kakor ravno ožje vojno ozemlje ob Soči. Za postojankami naših čet se vrsti vas za vasjo. Vsaka se tako majhna vas ima svojo cerkev. Vojni dogodki so te kraje brez izjeme težko prizadeli. Razstreljene hiše, raztržne ceste, večno gromenje topov vseh kalibrov in žvižganje izstrelkov napoveduje strašno bližino bojnega pozorišča. Kogar ne ve-

Na pokopališču je še enkrat blagoslovil krsto mil. škof Trobec in molil zadnje molitve. Nato so slovenski duhovniki zapeli »Blagor mu, ki se spočije in« Nad zvezdami že blaga duša Tvoja biva« v slovenskem jeziku (kar se je prvič zgodilo na št. Paulskem pokopališču, da se je slovensko pelo). Zares gniljivo lepo petje je pretreslo že itak nadvse žalostna srca navzočih še globlje. Pokojni gospod je nad vse ljubil slovensko petje vse svoje žive dni.

Naj slede tu še imena slovenskih duhovnikov, ki so prišli od blizu in od daleč izkazati se zadnjo čast, ljubezen in udanost pokojnemu sobratu gospodu župniku Janezu Solnce. Navzoči so bili: Mil. škof Janez Trobec; monsignor A. Plut; Rev. A. Ogulin; Rev. dr. John Seliškar; Rev. Fr. Ksav. Bajec; Rev. Kotouč; Rev. Franc Rant; Rev. M. Stukelj; Rev. John Trobec; Rev. Gruden; Rev. Roman Homar; Rev. Anton Mikš; Rev. M. Šavs; Rev. M. Bilban; Rev. A. Wilman; Rev. Franc Požek; Rev. Franc Jager; Rev. Bozja; Rev. V. Schifferer; Rev. Remškar; Rev. Missia in Rev. Klopčič.

K pogrebu je tudi prišel iz Jolietu III. Mr. Solnce, bratranec pokojnega g. Janeza Solnce.

Bilo je pri pogrebu tudi drugih Slovencev laikov.

LISTEK.

✦ Rev. Ivan Solnce, nadžupnik v Št. Paulu, Minesota.

Naš rojak gospod Janez Solnce, župnik pri cerkvi Marijinega Oznaneja v Št. Paulu, je umrl dne 15. novembra 1915 ob 6. uri zvečer za jetiko.

Ivan Solnce je bil rojen dne 7. junija 1861 v Smledniku na Gorenjskem. Po dovršenih gimnazijskih študijah je šel dne 19. septembra 1880 s sedanjim škofom v p. Jakobom Trobec v Ameriko, kjer je dovršil bogoslovje v St. Francis Seminary, Wis. ter bil dne 24. junija 1884 od nadškofa Heissa v mašnika posvečen. Novo mašo je pel v cerkvi sv. Feliksa v Wabaschi, Minn. Do dne 5. maja 1885 je bil duh pomočnik v kraju New Ulm, do dne 5. septembra i. l. župnik v Hokah, potem v Owatoni do 15. oktobra 1889 in do 19. septembra 1897 na župniji sv. Matevža v Št. Paulu, nakar je prišel k sv. Neži, ko je do sedanji župnik č. g. Trobec postal škof v St. Cloudu. Tu je sezidal krasno novo cerkev, ki je stala 250.000 dolarjev, posvetili so jo dne 9. junija 1912. Dne 8.

novembra je zapustil to župnijo ter prevzel ono Marijinega Vnebovzvetja.

Rev. Solnce je mnogo storil tudi za Slovence. V letih 1890 do 1894 je mislonaril med delavci v Montani in ondi ustanovljal podporno društva. Enako je oskrboval Slovence v Jolietu, dokler jim ni dobil lastnega župnika v osebi Rev. Fr. S. Šusteršiča. V Owatoni je pastiroval tudi čehi. V svoji nadškofiji je bil promotor fiscalis in examiner cleris. — Pogreb veleč. gospoda Janeza M. Solnce se je vršil dne 18. novembra dopoldne nad vse veličastno. Že ob poldesetih so začeli mnogobrojni zbrani duhovniki moliti v cerkvi molitve za mrtvega sobrata.

Ob 10. uri se je pričela pontifikalna sv. maša zadušnica, katero je doroval Righ. Rev. Janez Trobec, bivši škof St. Cloudski. Asistirali so pri sv. maši: Rev. A. Ogulin, sošolec umrlega, kot arhidiakon; Rev. A. Kotouč kot diakon in Fr. Rant kot subdiakon (prejšnja kaplana umrlega) in Rev. A. Ziskowsky, profesor v semenišču kot ceremoniar. Pevci, sami slovenski duhovniki, so peli »Requiem« in »Blagor mu, ki se spočije« v latinskem jeziku, nazadnje še »Miserere« in »Benedictus«, četverglasno in nadvse lepo. Po svetem opraviilu je imel Most Rev. John Ireland, nadškof St. Paulski, govor v cerkvi; na

kratko ali v vznesenih besedah je popisal delovanje ranjkega, kakor je blagi pokojnik resnično zaslužil. Pričujoča sta bila še dva druga škofa, Right Rev. P. R. Heffron, škof winnonski in Right Rev. J. J. Lawler pomožni škof št. Paulski, nadalje monsignor A. Plut iz Schakope in monsignor Tihi, Čeh iz Silverlakee, Minn. Torej skupaj en nadškof, trije škofje, dva monsignora in 120 duhovnikov je bilo pričujočih pri sv. opraviilih. Številna društva so poleg drugega ljudstva napolnila velikansko cerkev.

Pogrebni sprevod se je pomikal mimo krasne cerkve sv. Neže, ki jo je pokojnik nad vse ljubil. Mimo te cerkve sicer ne pelje pot na pokopališče, a vendar je to želel pokojnikov najboljši prijatelj in sošolec č. g. Ogulin, sedanji župnik cerkve sv. Neže, da se je zadnja čast izkazala njemu, ki je to cerkev zidal. Komaj so zvonovi utihnili v domači cerkvi Marijinega Vnebovzvetja, oglašili so se pri sv. Neži tako milo doneče, da na tem mestu ni mogoče popisati. Opazilo se je še to: vsi otroci farne šole sv. Neže so stali v vrstah na obeh straneh ceste, koder se je pomikal sprevod s krsto. Videti okrog 1000 otrok mirno stoječih, žalostnih, premikanje ustnic v molitvi, vtis tega je težko opisati, samo srce je čutilo.

žejo na domači kraj trdne vezi, ga je zapustil pred tri četrt leta. Samo navadno ubog kmet ni imel srca, da bi zapustil očetoovo grudo. In tisti, ki je ostal z njim, je njegov župnik. Svojo sveto službo vrši naprej in se ne menja za osebo nevarnosti in trdo pomanjkanje. Prav kratko se je pred kratkim bralo v listih: »Pristojno vojaško poveljstvo je posvetilo izredno časten spomin od sovražne granate ubitemu svetolucijskemu župniku Fabjanu, ki je junaško ostal med svojimi župljani.« Ali pa: »Kapucinski brat Sava je vključ silovitemu obstreljevanju ostal v Gorici in je vedno znova popravljaj škodo, katero so na njegovem samostanu napravljale 28 cm italijanske granate.« Kdo more popisati trpljenje menihov svetogorskega samostana, na katere je sovražnik cele tedne brez vsakega vzroka bruhal ogenj? In kaj so občutili in pretrpeli čuvaji na sv. Višarjah, ko so njihovo svetišče, katero je na leto obiskalo pol stotisoča vernikov iz Koroške, Kranjske, Primorske, Istre, Tirolske in — Italije, razstrelili za parado italijanskega kraljevega prtilikavca? Oglej si cerkve v Št. Petru, Spodnji in Zgornji Vrtojbi, v Biljah itd., da ne govorimo o Gorici. In v teh cerkvah bere župnik vsak dan sveto mašo in deli svete zakramente obilnim prošnjikom, vojakom in civilnemu prebivalstvu. Župnikova občina se je pomnožila za tisoče vojakov. Kličejo ga v obilo vojnih bolnišnic in kličjo ga kmetič, katerega je pri delu na njivi zadela sovražna granata. Njegov svet in njegova pomoč je še bolj potrebna kakor prejšnje čase. Zdaj priteče k njemu kmet, ki mu je »odrešilna« granata porušila domačo hišo, zdaj začne zmanjkovati zdravil in župnik teka okoli vojaške in posvetne gosposke, dokler ni pomagano. Ne pozna truda pri tolažbi bolnih in umirajočih. In če gre ponoči za nekaj ur k počitku, se ne briga, da je njegovo bivališče tako revno. Njegovo župnišče je preluknjano od granat ni niti eno okno ni celo.

Tako je delo katoliških duhovnikov v bližini sovražnika. Zunaj svojega poklica ne iščejo priznanja. Dovolj jim je, ko jim njihovi varovanci rečejo: »Bog plačaj!« — Resnično: Klobuk dolj pred takimi junaki.

Vojaški pozdravi.

Prejeli smo: Slovenski fantje in možje na soški fronti pošiljajo srčne pozdrave vsem domačim in znancom in čitateljem »Slovenca«: Peter Sinkovec, Cerklje-Primorsko; Vekoslav Luskovec, Šentjur pri Kranju; Anton Trsoglav iz Gorij, Gorenjsko; Jožef Erlah, Sv. Ana, Gorenjsko; Iv. Kurinčič, Idersko pri Kobaridu; Ivan Čuden, Češnjica v Bohinju; Franc Bobek, Kal. — Nebroj pozdravov vsem znancom in prijateljem pošiljajo z bojišča

desetnika Majcen Ferdo in Rastohar Henrik, Krško; poddesetnik Planinc Franc; Rupret Štefan, Dev. Mar. v Polju; Albrecht Ivan, Domžale; Sever Alojzij, Šmartno pod Šmarno goro; Golič Ivan, Št. Vid; Petač Alojzij, Medvode; Duhovnik Alojzij, Medvode; Rozman Jurij, Tržič; Narobe Vinko, Pirniče; Šavor Martin, Krasni vrh; Merkun Ivan, Depala vas; Kern Jožef, Nasovče; Stupica Alojzij, Domžale; Belčjan Boštjan, Suha dole; Andrejak Jožef, Št. Vid; Oman Peter, Bela peč; Mušič Anton, Trzin; Vrečko Karl, Bela peč; Osvalt Anton, Kočevska reka; Avsec Ludvik, Lož; Grill Pavel, Ljubljana; Capuder Franc, Kozeze; poddesetnik Košir Peter, Kamnik. — S se vernega bojišča pošiljajo pozdrave: Deset-

Pokojni g. Solnce je pripeljal iz stare domovine, katero je večkrat obiskal, tudi več slovenskih semenišnikov in dijakov, sedanjih duhovnikov: Rev. Jagra, Rev. Ranta, Rev. A. Sojarja, Rev. Klopčiča, Rev. Missio (nečaka pokojnega kardinala Missie), Rev. Remškarja, Rev. Novaka, Rev. Sprejčarja in dr.; in v Ameriki je že Nemcev, katere je on postal študirat.

(Že l. 1863 je pa misionar Pirc prišel na Kranjsko, — roj. 12. nov. 1785 v Kamniku, posv. 14. marca 1813 ter leta 1835 kot 50letni župnik v Podbrezjah, šel v misijone; na stare dni se je vrnil v Ljubljano, kjer je malo manj kot 100 let star umrl — in l. 1864 je vzel seboj v Ameriko kaplana Jožefa Buha, bogoslovca Janeza Žužeka, J. Tomazina in Jakoba Trobca i. dr. Zdaj je v Ameriki več kakor 50 slovenskih duhovnikov, ki delujejo v vinogradu Gospodovem. Njihov oče je škof Jakob Trobec, ki je že 52 let v Ameriki.)

Pokojni gospod Solnce je zapustil sestro Apolonijo, ki mu je bila zvesta in vdana strežnica ter je sama ostala brez sorodnikov. Pokojni gosp. župnik Ivan Solnce je v svoji oporoki volil 100 dolarjev za veliki zvon pri farni cerkvi v Smledniku, 200 dolarjev pa za reveže fare smledniške. Have anima pia. Njegov spomin bo blagoslovljen!

A. K.

nik Hribar Josip, Šmartno pri Litiji; Verdermin Karl, Šmartno pri Kojškem; Penko Mihael, Sv. Peter; Česnik Franc, Palčje; Penko Anton; Barbo Ivan, Marezige pri Kopru, Istra; Bajc Filip, Št. Vid pri Vipavi; Kadunc Franc, Šmarje pri Zatičini. — Slovenski fantje pri mornariški bateriji pošiljajo pozdrave vsem rojakom! J. Pečnik, A. Obreza, A. Lužar, B. Centrih, Pahor Fr., Erčulj. — Mnogo lepih pozdravov pošiljajo iz strelskih jarkov vsem znancom in prijateljem

Franc Hudoklin, Leopold Erlec, Martin Sodnik, Franc Barle, Ciril Lindič, Maks Premru, podčastniki; Franc Brvar, Ivan Koželj, Fr. Knop, kuharji; Gabrenja Alojzij, Ivan Vitrih, Josip Korenčič in Ivan Lekše, doma od Krškega, pešci. — Nebroj pozdravov z južnega bojišča pošiljajo vsem prijateljem in znancom: Ivan Vitrih, Josip Namre, Franc Kraševac, Jožef Martinčič, Matevž Mlakar; Jožef in Franc Šepce, Franc Kunstek, Kočvar Matija, Franc Nachtigall, Karl Kette, Albrecht Meglič, vsi iz Loža na Notranjskem; Alojzij Gabrenja, Ivan Gabrenja, Jožef Korenčič, Franc Knap z Rakeka; Alojzij Kos iz Novega mesta. — Pozdrav vrlim Slovincem! Peter Šramek. — Slovenski fantje na laškem bojišču pošiljajo pozdrave vsem slovenskim možem, ženam in dekletom! Ivan Premru, Parje pri Št. Petru na Krasu; Alojzij Lenardič, Šmartno pri Gorici; Anton Obid, Krniče pri Zireh; Ivan Sumrada, Kozarišče pri Ložu; Franc Knific iz Medvod pri Ljubljani; Franc Rozina, Litija; Anton Suhljati, Medana pri Gradišču; Anton Repnik, Zalog pri Kamniku; Anton Kovač, Lokavec-Ajdovščina, vsi pri smučarski kompaniji. — Z visokih, zasneženih koroških hribov pošiljajo pozdrave: Četovodja Ivan Priman iz Zagorja, desetnik Ivan Cvar iz Sodražice, infanterista Ivan Turk iz Ilirske Bistrice, Robert Ciber iz Ljubljane. — Vsem znancom in prijateljem pošiljajo pozdrave s koroške fronte: Janez Gregorčič iz Drežnice, Karlo Cetin iz Slivja, Ivan Uršič iz Kobarida, Al. Korenjak iz Vipolž, Anton Lavrenčič, Gogje; poddesetnik Lavoslav Tratnik iz Idrice. — Z besarabske fronte pošiljajo vsem Slovincem in Slovenkam mnogo srčnih pozdravov ulanci: Ferdinand Debeljak iz Gamelj pri Ljubljani; Ivan Burus iz Straže pri Novem mestu; Franc Kastelic iz Šmarja pod Ljubljano; Anton Hrastar iz Ljubljane. — Iz fronte v hladni Rusiji pošiljamo iskrene pozdrave svojim roditeljem, znancom, prijateljem in slovenskim dekletom: Ivan Celin, Kuteževo; Karl Faganel, Oželj; Leopold Bajec, Col; Ivan Volarič, Jakob Cajšek, Jožef Gorišek. — Vsem slovenskim vojakom v bojni črti in znancom doma pošiljamo srčne pozdrave iz bolnišnice v Lincu: Andrej Goljevšček, Jož. Vrbancič, Martin Pusavnik, Jožef Gričar, Fr. Korošec, Jakob Volk, Jožef Markel. — Tovarišem ob bistri Soči pošiljamo iskrene pozdrave s klinike za živčno bolne v Grdacu: Patrolovodja Jožef Drašček iz Solkana pri Gorici; četovodja Gabrijel Kukanja; četovodja Jožef Bregant; Jož. Hrvati, Franc Mavrič, Bukovo pri Cirknem, Boltežar Pregarc, Trst. — Najprisrčnejše pozdrave starišem in vsem slovenskim fantom in dekletom pošiljajo slovenski fantje iz bolnišnice v Krumlovu na Češkem: Janez Ribič iz Rajhenburga ob Savi; Andrej Uratnik, Sv. Peter v Sav. dolini; Silvester Židan, Štefanja vas pri Ljubljani; Jožef Wozilla, Plomin, Istra. — Mnogo srčnih pozdravov pošiljamo iz bolnišnice vsem domačim, prijateljem in znancom kakor tudi tovarišem v fronti kranjski Janezi: Anton Kuhar, Zgor. Duple pri Trziču; Jernej Bernard, Stražišče pri Kranju; Franc Cavin, Selo pri Grosupljem; Mihael Kapus, Boh. Bela; Janko Friškovec, Ljubljana; Ambrož Lukanc, Žigjona vas pri Trziču; Jurij Pitrej, Kocjan, Koroško; Pavel Smole, Brežice.

Pridelovanje buč in solnčnic zaradi olja.

Vojni čas je spravil na dan tudi vprašanje o pridelovanju oljnih rastlin. Jedilnega olja je namreč tako malo in je tako drago, da ga ni mogoče kupovati. Na ta način smo prišli ob važno hranilo, ki ga po naših krajih zelo težko pogrešamo. — Proti prevelikemu pomanjkanju olja se bo dalo pa tudi po naših krajih nekaj storiti, če se bomo poprijeli doma pridelovanja oljnih rastlin, oziroma oljnega semena. Na štajerskem napravljajo namreč že od nekdaj domače olje iz bučnega semena in iz semena solnčnic. Ravnotako bi se dalo tudi pri nas napravljati domače olje, če bi se zavzeli za pridelovanje bučnega semena in če bi začeli pridelovati solnčnice v nekoliko večji meri. Buče pridelujemo pri nas že od nekdaj in tudi solnčnice so nam dobro znane rastline. Ene ko druge pridelujemo najraje med turščico, med krompirjem ali pa ob kraju takih njiv. Toda za bučno seme se nismo dosedaj dosti menili in tudi seme solnčnic se ni obračalo za olje. Danes se pa nujno priporoča, da vse bučno seme skrbno spravljamo, da ga dobro posušimo in obračamo za olje, kajti to seme ima dosti olja v sebi. In ravnotako nam kaže tudi solnčnice v večji meri gojiti,

da bomo lahko dobivali kaj več domačega olja za naša jedila. Bučno olje se nam takoj morda ne bo dopadlo. Privadili se mu bomo pa tako hitro, kakor so se mu Spodnji Štajerci, katerim je to olje kakor tudi olje iz solnčnic posebno slastna in okusna začimba. Tudi pri nas ga bomo hitro spoznali, da je to olje res prav dobro nadomestilo za dragoceno laško olje. Nujno se zaradi tega priporoča, da sadimo že letošnjo pomlad nekaj več buč in solnčnic med turščico in krompirjem. Zaradi tega je tako skrbeti, da dobimo potrebno seme. Kdor nima potrebnega semena solnčnic, naj ga dobi iz sosesčine, in če bi ga ne bilo v deželi zadosti, naj se poišče na štajerskem, v kolikor ga je treba za seme. Brez dvoma je, da nam bodo šle tudi naše mero-dajne oblasti na roko in da nam bodo pri tem delu rade pomagale, če bodo videle, da smo se poprijeli pridelovanja teh oljnih rastlin, ker je olje velikega pomena za ljudsko prehrano po naših krajih in važno tudi za razne druge potrebe.

Rohrman.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 20. marca. (K. u.) Uradno:

Pri goriškem mostišču smo zažgali več-raj dopoldne sovražne postojanke pred južnim delom višine Podgora. Naše topništvo je popoldne krepko obstreljevalo sovražno bojno črto pred mostiščem. Sovražnika so prepodili ponoči iz nekega jarka pred Pevmo.

Pri tolimskem mostišču trajajo boji dalje. Pridobljene postojanke so ostale trdno v naši roki. Število tu ujetih Italijanov se je povišalo na 925, ono zaplenjenih strojnic na 7. Zrušilo se je več sovražnih napadov na Mrzelce vrhu in na Krnu. Naše čete so vzele tudi na Rombonu eno postojanko. Ob tej priliki so ujele 145 Italijanov in zaplenile 2 strojnici.

Živahno delovanje na koroški bojni črti traja dalje.

V tirolskem obmejnem ozemlju je streljal sovražnik s topovi na odsek Col di Lana in na nekatere točke južne bojne črte. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 17. marca. Uradno se poroča: V noči na 16. marca so poskušali oddelki sovražne pehote, podpirani po artiljeriji, napasti naše postojanke jugovzhodno od Rovereta in v dolini Sugana; odbil jih je ogenj naših strelcev in nekaj salv naše artiljerije. Pri Fogani (Boite) smo ob neugodnih vremenskih razmerah zasedli postojanke Focelle, Fontana in Negro med prvim in drugim vrhom gorovja v višini 2588 metrov. Presenetljiv napad sovražnika smo neposredno odbili. V dolini Bele je uspešen ogenj naše artiljerije prisilil več sovražnih topov, ki so bili postavljeni blizu utrdbe Hensel, da so utihnili. Ob soški fronti je včeraj cel dan delovala naša artiljerija in pehota, ki je z uspehom metala bombe proti sovražnim vrstam. Nek naš oddelek je nenadno napadel nek jarek vzhodno od Petovelj (hrib Sv. Mihaela), kjer je zaplenil puške, municijo in obrambne ščite.

Nadvojvoda prestolonaslednik na bojišču ob Soči.

Dunaj, 21. marca. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana: Prestolonaslednik podmaršal in podadmiral nadvojvoda Karol Franc Jožef si je zadnje dni natančno ogledal etapske naprave ob soški bojni črti. Povsod si je pustil prestolonaslednik natančno vse pojasniti in ni varčeval s svojo hvalo, ker brez graje in primerno poslujejo vse naprave etapske službe. Obiskal je tudi več bolnišnic, v katerih je nadvojvoda tolažil in vzpodbujal bolnike in ranjence.

Zlomljena italijanska ofenziva ob Soči.

Sobota, dne 18. marca.

Najnovejši poizkus omajati naše postojanke pri Gorici in na dobrdovski planoti je definitivno zlomljen. Kakor smo že povdarjali, ta italijanska ofenziva ni bila vključ besnim napadom od italijanske strani, smatrati za resno. Italijani so hoteli pokazati našim, da so še ob Soči in da imajo še kanone in vojsko. Toda ta šala je stala Italijane precej, njihove izgube so velike. Najljubšeji so bili boji na dobrdovski planoti. Posebno v sredo zvečer je pokazala naša artiljerija s svojim strašnim bobnečim ornjem Italijanom, kaj ona zmore in kako prazni so vsi še tako obupni napadi Italijanov. In Italijani so dobro razumeli ta mig in ta dragi poduk in so utihnili. V četrtek, petek in danes je na bojišču zopet popolnoma mirno, topovi molčijo kot grob. Kot da bi ne bilo vojne. Le naši letalci krožijo po zraku, italijanski aeroplanov ni bilo od tor-ka več na spregled, vključ temu da imamo zopet lepe, solnčne, pomladne dni.

»Pred veliko akcijo«.

Lugano, 20. marca. Barzini poroča v »Corriere della Sera« s soške fronte:

Pomlad prihaja, čas velikih operacij se bliža. Vendar je šlo pri akciji zadnjih dni samo za poizvedovalne boje, ne za pravo ofenzivo. Izid teh bojev trenutno onemogočuje nastop velikih mas. Kar se je zgodilo v teh treh dneh, pomenja šele otvoritev velike akcije, ki se bo izvajala počasi, gotovo, dobro pripravljena in brez vsake prenapetosti. Sedaj se vrše šele vsekako junaške začetne epizode, ki se še niso razvile v bitko.

Težkoče italijanske armade.

Nekdo, ki se je mudil v Vidmu, poroča: Laški častniki, s katerimi sem govoril v Vidmu, so mi izjavili, da gorske vojske doslej v splošnem od danes za Avstrije ni neugodno potekla in sicer vsled junaštva deželnih strelcev, ki niso vzdržali le vseh napadov, marveč tudi mrz in snežne meteže. Klima je strašen sovražnik za italijansko pehoto, ki se mora včasih boriti 2000 do 3000 m visoko, kjer je izpostavljena vsem vremenskim neprilikam.

Največja težkoča za italijansko armado obstoji v tem, da vsled pomanjkanja gorskih cest ne more spraviti naprej težkih topov. Čeprav so višji laški častniki temeljito preštudirali, kako spraviti 149 in 305 cm topove na strateško važne točke, vendar tega večkrat ni mogoče izvesti.

Nek častnik generalnega štaba, ki je obiskal celo fronto, mi je dejal: »Naš napad skuša Avstrije od vseh strani obkoliti, pa se jim vseeno posreči, podpirani po svojih utrdbah, da na vseh točkah zadržujejo naše prodiranje. Vse, kar more Italija, vsaj v sedanjem trenutku stori za štiri-sporazum, je to, da pritegne nase kolikor mogoče veliko avstrijskih bojnih sil. Kdor si jasno predstavlja strašne ovire, ki se postavljajo Italijanom nasproti, ne more govoriti vsak dan o usepih in zmagah, osvojenih postojankah itd.«

Laški vojaški kritiki in časnikarji pripisujejo iz lahke umevnih vzrokov dozdevnim uspehom Italijanov nad Avstrijo različno vrednost in hočejo za vsako ceno zamolčati resnico, da so laške vojne operacije zvezane z ogromnimi izgubami. Nek seržeant berzaljerov, ki se je udeležil bitke pri sv. Mihaelu, je dne 10. februarja pisal svoji sestri: »Več mesecev smo ležali pred hribom sv. Mihaela. Naš bataljon je dobil povelje za napad, naš poveljnik, vedno na čelu, je zaklical: Avanti, Savoja! Vsi so ponovili ta klic. Avstrijske strojnice so zaregljale in pokosile naše; med peklenjskim ognjem, med številnimi trupli svojih tovarišev, smo dobili ukaz za umikanje, da se izognemo obkolitvi. Naš odpor je bil brezkoristen, kajti bili smo izpostavljeni ognju različnih baterij z vseh strani. Moja stotinja, ki je šla v boj z 200 možmi, šteje sedaj le še 30 mož. Od časa do časa ugrabimo par avstrijskih ujetnikov, ali jaz mislim, da časopisi temu številu pripisujejo ničle. Nobene nade in na boljše bodočnost, opustiti moramo prodiranje in ostati kolikor mogoče v kritju. Mrz ponoči je strašen, prav tako tudi avstrijski topovi, ki divjajo proti našim jarkom. To je peklenško življenje.«

Cadorna v Parizu.

Lugano, 21. marca. (Kor. ur.) General Cadorna je odpotoval 19. t. m. v Pariz.

Pariz, 20. marca. (Kor. ur.) General Cadorna je dospel semkaj. Sešel se je z generalom Joffrejem in generalom Roquesom.

Z italijanske zbornice.

Curij, 19. marca. (Kor. ur.) Zelo nepotrpežljivo je sledila laška zbornica utemeljevanju raznih predlogov. Govori so bili bolj podobni razgovorom, kot govorom.

Vlada in uradniki — nesposobni in zaspani.

Poslanec Montiquarnieri opozarja na nedopustnost neprestanega izseljevanja v Ameriko, doma pa primanjkuje moči na polju in nedostaja armadi vojakov. Vlada s svojimi uradniki je nesposobna in zaspana, a radi domoljubne discipline glasuje za vlado.

Ministri koristni, a ne nena-domestljivi ljudje.

Reformist Raimondo izjavi: Ne more se dvomiti, da je zagrešila Anglija gospodarske pomanjkljivosti, toda vlada se ne more izgovarjati na to. Vlado sestavljajo vsekakor koristni, a ne nena-domestljivi ljudje. — Salandra: Čisto prav, popolnoma enako sodiva. — Sedanji ministri ne nadvladujejo več položaja. Ne more se glasovati za vlado, proti kateri se je govorilo deset dni, ker sicer stojimo pred parlamentom ali pa pred narodom kot popolni lažnjivci. Potrebujemo narodno ministristvo, ki je drzno in ki ne trpi, da izgublja Italija s svojimi zavezniki dragocen čas.

Spomin na trozvezo.

Enrico Ferri utemeljuje opozicionalno stališče proti ministrom. Svoja izvajanja soli z ironičnimi opazkami proti ministrom in vojnim strankam. Nenadni popust trozveze in s tem 30letni zunanepolitičen zi-

stem je povzročil negotovost in nezadovoljnost med ljudstvom. Negotovost in nezadovoljnost je še množil nastop vlade, zadnji dogodki v parlamentu in ker ni očitno primernih dogovorov z novimi zavetniki. Poleg kralja, vlade in parlamenta sodelujejo kot najvišja merodajna oblast frasoni, ki silijo v prvi vrsti na ustanovitve narodnega ministrstva, ki bi se nazvalo pravilnejše mednarodno ministrstvo. Ferri odgovarja na medklice kakor: »lakaj«, »kamoristi« in »Maffiovi«.

V imenu vojnih strank izjavi Labriola, da zahtevajo le zmago, a da morajo za braniti, da zmagata italijanskega orožja porazi načela svobode in demokracije, kar namerava sedanje diktatorsko ministrstvo.

Ciccotti zahteva, naj se približa vlada narodu. Govornika neprestano motijo, da ne more končati svojega govora.

Ko more nadaljevati Ciccotti svoj govor in ko primerja lepi majnik z nasilnostmi, ki se jih poslužuje vlada in tudi Giolittijevi pristaši ob volitvah, ga prekinejo medklice: Kaj takega še ni storila nobena vlada. Nobena vlada še ni ukazala takih plenitev, kakršna so se zgodila v Milanu. Sicer je pa boljše, da se še ne odkriva povest majniških dni in takratnega preganjanja Giolittija in drugih mož.

Salandra plane kvišku in kliče: Vi, ljubi Ciccotti, lahko kot dostojen človek trdite, kar trdim jaz, da vlada ni storila nasilnosti, ki jih ji naprtujejo.

Skrajna levica kliče: Taka nesramnost! Tako se predstavljamo, kot nedolžni! Brez Vaše policije in uradnikov bi se ne posrečile demonstracije. Celo reformistična »Azione« je to priznala.

Ker ostane večina med tem govorniškim dvojem pasivna, zakliče Ciccotti: Zakaj pa ni nastopila tako močna stranka, kakor so Giolittijanci, proti demonstracijam.

Socialisti kličejo: Ker se je bala nevarnosti.

Salandra predlaga sejo v nedeljo, da se konča razprava.

Govor laškega ministrskega predsednika Salandra.

Curih, 20. marca. (K. u.) O priliki razprave o gospodarskem položaju je imel ministrski predsednik Salandra v zbornici govor, v katerem je med drugimi izjavil: Priznava, da zadeva odgovornost za gospodarsko politiko celokupno ministrstvo, in sicer ne samo po čustvu ministerstvene solidarnosti. Brezkoristno bi bilo, ako bi hotel zatrditi, da se ni zgodila nobena zmožnost ali pomanjkanje previdnosti. Ravno tako drzno bi bilo zagotavljati, da se v bodoče ne bo nič takega zgodilo. Treba je misliti na izpremebe, ki jih je povzročil ta brezprimerni požar v zgodovini vseh idej in dejstev gospodarskega življenja. Vlada ima čut, da mora kolikor mogoče podpirati moči naroda. Trudila se je izpolniti to nalogo, ne da bi bila kdaj odklonila pristojne nasvete ali sodelovanje. (Pritrjevanje.) Sedaj ni čas, da bi se lotili velikih upravnih prenosov. Stroja se ne izpreminja v hipu, ko doseže največji učinek. Ni res, da bi bili Francija in Anglija v sedanjem trenutku izpremenili svoji vladi. Sedanjim gospodarskim težavam se ni dalo izogniti, z nobeno človeško silo in z nobeno človeško modrostjo, kakor je tudi velika vladna dolžnost, da jih omili. Če sedanji ministri niso vstanu, da bi vršili to nalogo, je zbornica dolžna, da jih odstavi. Prizadevanja vsakega posameznega morajo iti za tem, da se vznešeno razpoloženje javnosti ohrani. Nobena beseda se ne sme izgovoriti, ki bi mogla potreti razpoloženje ljudstva. Kdor kaj takega izgovori, dela proti domovini. Salandra poziva nato vse in vsakogar brez razlike strank in slojev, da sodeluje na okrepitvi duševne odpornosti dežele. Govornikom, ki govorijo v konservativnih tendencah kabineta, izjavlja, da sta Sonnino in Cavaola stara goreča pristaša koristi in pravic delavstva. Ministrski predsednik govori nato o postavi za južno Italijo, ki odreja določbe v prilogi kmetiskim delavcem, in pravi, da se v sedanjem trenutku ne more biti več konservativec ali demokrat, marveč biti treba samo vojak. Nad vsemi političnimi strujami stoji domovina, ki je edina večna in neizpremenljiva. Italija nad vse. Več govornikov je govorilo o vodstvu. Zbornica naj odkrito in brez obotavljanja pove, ali so možje, ki so na vladi najosobnejši, da dovedejo vojno do zmagovitosti konca. Priznati se mora, da ima ministrstvo zaslugo, da je vojno začelo in ji določilo cilje. Da se dosežejo ti cilji, so možje vlade pretrpeli muke. Ne sme se bati kabinetske krize, ako se misli, da bi ta kriza prinesla krize. Ako je to zbornično mnenje, naj to izrazi s svojim glasovanjem, ne da bi se zadrževala in morda potem krizo jutri povzročila. Če so drugi sposobnejši nego sedanji ministri, da vodijo vojno, potem je boljše, da pride kriza danes nego jutri. Tistim, ki so očitali vladi, da Italija z vstopom v vojno ni napravila nikake kupčije, odgovarjam, da bi bilo intervencijo ponižalo, ako bi bili hoteli z njo delati kupčije. S ponosno dvignjeno glavo smo morali zapustiti zvezo, s katero smo

bili zvezani 30 let, in ne tako, kakor bi hoteli izvršiti izsiljevanje. Italija je z visoko dvignjeno glavo zapustila zvezo. (Odobranje.)

Glasovanje o zaupnici Salandru.

Curih, 21. marca. (Kor. ur.) Proti zaupnici Salandru je glasovalo 61 poslancev: socialisti, nacionalci, nekateri reformisti, radikalci in neodvisni.

Povečanje laške mornarice.

Lugano, 20. marca. V dvorani laške zbornice se je na poziv bivšega ministra Bettola vršil sestanek in senatorjev, ki se je pečal z vprašanjem laške mornarice. Sklenilo se je pozvati vlado, da predloži zakon o ureditvi moderne tvornice in trgovske mornarice in da se vse subvencionirane ladje vporabijo za poštno in politične namene.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 20. marca. (Kor. ur.) Uradno: Sinoči se je izpraznila po šestmesečni hrabri obrambi v razvaline razstreljena mostna utrdba severozahodno od Ušječka. Četudi se je posrečilo Rusom v prvih jutranjih urah razstreliti 100 metrov široko vrzel, je vztrajala z osemkratno premočjo napadna posadka ne glede na vse izgube še sedem ur v najljutejšem ognju topov in pehote. Šele ob 5. uri popoldne se je odločil poveljnik polkovnik Planckh, da izprazni popolnoma porušene utrdbe. Manjši oddelki in ranjenci so se prepeljali s čolni na južni breg Dnjestra, kmalu so pa morali vsled osredotočenega sovražnega ognja opustiti prepeljavanje čez reko; hrabri četi cesarskih dragoncev in saperjev je ostala le ena pot, če se niso hoteli pustiti ujeti; prebiti se je morala na severni breg Dnjestra skozi po sovražniku močno zasajen kraj Ušječko k našim četam vgnjezenim na višinah severno od Zaleščikov. Pohod skozi sovražne postojanke se je posrečil. V varstvu noči je pripeljal polkovnik Planckh svojo h rabro četo k našim prednim stražam severozahodno od Zaleščikov, kamor je došla danes jutraj. Boji za mostno utrdbo pri Ušječku ostanejo v povestnici naše brambne sile slaven list za vse čase.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 20. marca. (Kor. ur.) Uradno: Rusi so ne glede na velike izgube tudi včeraj ponovno z močnimi silami napadli na obeh straneh Postavega in med jezeroma Maroč in Vjeznjev. Napadi so ostali popolnoma brezuspešni.

Nemške čete so napadle pri Vidzi in vrgle sovražne oddelke, ki so se poizkušali držati po včeraj jutraj izvedenih napadih blizu naše bojne črte. Ujeli smo ob tej priliki enega častnika in 230 mož mnogih različnih polkov.

Vrhovno vojno vodstvo.

JUNAŠKA OBRAMBA DNJESTRSKE UTRDBE.

Dunaj, 20. marca. (Kor. urad.) Iz vojne tiskovnega urada: Povodom junaških bojev za mostiško utrdbo pri Ušječku je izdal armadni poveljnik general konjenice baron pl. Pflanzner-Baltin sledeče armadno povelje:

Dnjestrške utrdbe ni več; Rusi so jo razstrelili in poglani v zrak. Mesece in mesece je poizkušal sovražnik, da jo vzame z napadom, kar se mu pa ni posrečilo. Uničiti jo je moral prej, predno je mogel stopiti prvi Rus na zemljo, ki je postala sveta po junaštvu naših čet. Cesarski draginci so podali včeraj blesteč zgled zvestobe do cesarja; vrli saperji so vztrajali na njih strani zvesto do smrti. Po razstrelbi se je vojskovala junaška posadka še sedem ur proti osemkratni premoči in šele na povelje so izpraznili razvaline utrdbe, ki so bile le še grob junakov. Ostanke posadke so se odtegnili potem pod vodstvom svojega hrabrega poveljnika z drznim nočnim pohodom v sredi med sovražniki z reko Dnjestrom za hrbtom skoraj neizogibnemu ujetništvu. Dnjestrška utrdba je naši armadi ponosen spomin, Rusom pa svarilen zgled, da velja pri nas za vsak korak zemlje le cena: smrt. Zahvaljujem se poveljniku posadke polkovniku Planckhu, častnikom in vsemu moštvu v imenu VII. armade.

Pflanzner-Baltin, general konjenice.

MOŽNOST RUSKE OFENZIVE.

Rotterdam, 20. marca. »Daily Mail« poroča iz Petrograda: Ruska armada je dobila velike zaloge vojnega materiala. Namigava se na možnost ruske ofenzive.

Z VOLINJSKE BOJNE ČRTE.

Lvov, 20. marca. »Gazeta Wicczorna« poroča iz Dubna o volinjski bojni črti: Velika okolica Dubna obstoji iz velikanskih gozdov in močvirnatih ozemljih, ki je deloma trdno zamrznjeno. Kljub tem teren-skim težočam so v teh krajih napravili že veliko cest in konjskih železnic, za kar je bilo samoobsebi umevno potrebno

ogromno število debel, katere so posekali v gozdovih. Pota so napravili iz vej. Na tem prostoru je bilo razmeroma dolgo časa mirno, samo od časa do časa so se pojavili ruski letalci, katere so pa naši obrambni topovi hitro zopet pregnali. Samo enkrat so napadli Rusi in sicer iz smeri gozda, ki se razteza pri Dubnu, najbrže za to, da bi izboljšali svojo postojanko na drugem bregu reke, kjer so še vgnjezeni. Od tam so pričeli pripravljati svoj napad z artiljerijo, pri čemur so izstrelili velikanske množine municije. Na sovražni topovski ogenj so odgovarjali samo naši možnarji, nakar je sovražnik ustavil svoj ogenj. Napad, ki je sledil, smo z lahkoto odbili. Prebivalstvo Dubna se je moralo za nekaj časa, ko so Rusi obstreljevali mesto, oddaljiti. Ruske izgube so bile posebno ob naših žičnih ovirah zelo velike. Od takrat Rusi na tem prostoru niso več napadli.

ZAKAJ SO PODRŽAVILI PUTILOVE TVORNICE.

Petrograd, 21. marca. (K. u.) Uradno se o podržavljenju Putilovih tvornic izvaja: Državna uprava se je izvedla iz sledečih razlogov: Vedno večja naročila nabav armadi so povzročila, da so polagoma zelo povečali tvornico, v kateri je naloženega veliko državnega denarja, vsled česar je morala prevzeti vlada vodstvo, dokler traja vojska. To je tembolj primerno, ker je boljše, da ima tako veliko podjetje, ki dobavlja armadi in mornarici, med vojsko značaj državnega podjetja. Koristi akcionarjev se popolnoma čuvajo. Če tudi ne vodi podjetja več prejšnja uprava, ostane le na svojem mestu, da zastopa koristi akcionarjev in da zavzame svoje staro mesto, ko se konča državna uprava.

RUSKO LJUDSTVO IN VOJNA.

Rotterdam, 18. marca. Posebni poročevalec »Nieuwe Rotterdamsche Courant« podaja sledečo sliko o razpoloženju v Rusiji: »V Rusiji deluje več činiteljev, da napravljajo položaj izredno zapleten in težaven. Črno morje in Vzhodno morje sta zaprti, na vseh poljih manjka tehnikov, domača prometna sredstva so premalo razvita, iz Poljske in zahodnih gubernij je pribežalo na milijone beguncev in zato je vse družabno življenje popolnoma ustavljeno, česar si v tujini sploh predstavljati ne moremo. Zdi se, da te težave družabne kroge v Rusiji bolj zanimajo, kakor pa vojna sama, o kateri se komaj govori, kar je treba v prvi vrsti pripisovati nevednosti o dosedanjem poteku vojne in politični nezrelosti množice. V Rusiji se kaj malo zanimajo za boje ob Stripi in Dvini in še manj za boje v Flandriji in v severni Francoski. In vendar je ta vojna popularna, ker ljudstvo je močno protinemško, ker so Nemci proti lenim Rusom postopali z žaljivo velikodušnostjo. Stranke leve in desne so skoro še bolj bojovite kakor vlada in javno se govori o vojnih ciljih, ki je: Nemce naj se zatre ne samo zunaj, ampak tudi v notranjosti Rusije. Kako pa je mogoče, da je tako padla bojaželjnost iz avgusta 1914, ali da se jo tako malo opazi? Temu so krivi porazi v Galiciji in Vzhodni Pruski, ravnanje Bolgarije, poraz Srbije itd. Ali je rusko ljudstvo sito vojne? Ali si želi miru? Da in ne. Po vaseh zadaj za fronto razpoloženi pravi da, toda ljudski duh po deželi in v armadi pravi jasno ne. Po mestih, kjer je desorganizacija največja, vidiš povsod dolge obzore in slišiš pesimistične nazore. Duh pa še vedno ni zlomljen, kajti pesimizem velja večinoma splošni zmedi v notranjosti.«

PREMOGOVNIKI V TRANSKAVKAZIJI.

Iz Stockholma se poroča: »Birževija Vjedomosti« prinašajo brzojavko iz Sugdidi v Transkavkaziji, glasom katere so odkrili 5 vrst od postaje Sačhery transkavkaške železnice pri vaseh Ito, Ickissi, Orguli Surti Ehvemi in Ampriseni velike premogovnike, katerih premog je enak onemu v ozemlju Donca.

VOJNE ŠKODE NA POLJSKEM.

Po prizadevanju varšavskih strokovnih krogov je izšel grafičen pregled vojnih škod na Poljskem, ki na pregleden način podaja opustošenja v posameznih okrajih. Po tem je povzročila vojna največja opustošenja v gubernijah: Suwalki, Lomža v južnem delu lublinske in v središču varšavske gubernije. Razmeroma prizanešeno je bilo gubernijam Plock, zapadnim delom varšavske in kaliske gubernije, kakor tudi delom gubernij Piotrkow in Kielce ter okrajem Radom, Minsk — Mazowiecki in Wegrow.

NAJVEČJI REFLEKTOR NA SVETU.

Petrograd. V Siemens-Schuckertovi tovarni so predminoli ponedeljek dovršili največji reflektor na svetu. Preizkušati ga začne to dni. Svetlobni stžec ima obseči celo prestolnico. Gre za brambo proti morebitnim nemškim letalom.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 20. marca. (Kor. ur.) Uradno: Po dobrih opazovalnih razmerah pospeševano je zelo živahno delovalo topništvo na obeh straneh, kakor tudi letalci.

Posebno ljuti so ostali tudi včeraj topniški boji v ozemlju ob Mozi in na planoti Woivre. Francozi so z deli iznova privedene divizije brezuspešno napadli vas Vaux, da zabranijo nadaljna pripravljana dela proti sovražnim obrambnim napravam pri utrdbi Douaumont in pri vasi Vaux. Odbili smo jih s težkimi izgubami.

V zračnem boju je sestrelil poročnik baron pl. Althaus nad sovražno črto zahodno od Lihols svoje četrto, poročnik Bölske nad Forstwaldom na severnem bregu Moze svoje dvanajsto sovražno letalo. Dalje je izgubil sovražnik še pet letal, eno med njimi v zračnem boju pri Guisy (zahodno od Forstwalda); dve drugi po ognju naših obrambnih topov; zadnje je padlo pri Reimsu, drugo letalo je padlo na zemljo, ko se je prej večkrat obrnilo, pri Ban de Sap tik za sovražno črto.

Vrhovno vojno vodstvo.

Berlin, 20. marca. (Kor. ur.) Wolff poroča:

Brodovje naših mornariških letal je metalo včeraj popoldne bombe na vojaške naprave v Dover, Deal, Ramsgate, dasi so je močno obstreljevale baterije na suhem in sovražni letalci. Opazovali so, da so zadele bombe velikokrat s prav dobrim učinkom. Vsa letala so se vrnila v dobrem stanju.

Načelnik admiralnega štaba mornarice, Berlin, 20. marca. (Kor. ur.) Wolff poroča:

Pri flanderski obali se je bil 20. marca jutraj za nas uspešen boj treh nemških torpedov s 5. angleškimi rušilci. Sovražnik je prekinil boj, ko je bil večkrat zadet, in se je odpeljal s polnim parom. Na naši strani le čisto neznatne poškodbe.

Načelnik admiralnega štaba mornarice.

Angleško poročilo o nemškem zračnem napadu.

London, 20. marca. (Kor. urad.) Vojni urad naznanja: Štiri nemška mornariška letala so preletela vzhodni Kent in vrgla vsega 48 bomb na luke in mesta Dover, Deal, Ramsgate, Margate in Westgate. Doselej je naznanjenih 9 mrtvih in 31 ranjenih. Gmotna škoda je bila povzročena na nekaterih hišah in delavskih kočah. Neki letalski častnik je zasledoval eno letal preko morja; prišlo je do boja, pri čemer je bilo nemško letalo zadeto ter se je moralo spuščati na tla. Nemški opazovalec je bil ubit.

Dozdevni načrti nemške mornarice.

Rotterdam, 20. marca. »Novoe Vremja« poroča iz Londona: V dobro poučenih krogih so prepričani, da namerava nemška mornarica prihodno pomlad velika podjetja. Že sedaj se pojavljajo znaki, ki kažejo na znatno premembo delovanja bojnega brodograja v Severnem morju. Nemci so se zadnje dni trudili, da kolikor mogoče otežijo položaj angleške vojne mornarice in so v Severnem morju položili velikansko število min.

Nov angleški zrakoplov.

Pariz. »Matin« se poroča iz Londona: Macnamara je v spodnji zbornici naznanil, da je sedaj dogotovljen trdi zrakoplov, ki ga je naročila admiralitet.

Kako misli Francija pokriti svoje vojne stroške.

Bern, 20. marca. (Kor. ur.) Pri razpravi o državnem gospodarstvu v francoski zbornici je izjavil finančni minister Ribot, da ima Francija vsak dan 93 milijonov vojnih izdatkov. Vojni stroški Anglije znašajo 110 milijonov dnevno in bodo kmalu poskočili na 125 milijonov dnevno. Ob vprašanju, kako bo Francija, katere ozemlje je deloma celo zasedeno, nosila ogromna bremena, se je zadovoljil minister z zahtevu po pravici, da se zasežejo vsi v francoskih rokah se nahajajoči vrednostni papirji nevtralnih držav in se uradnim potom prodajo.

Goljufive oprostite od vojaške službe v Franciji.

Pariz. (Kor. ur.) V zadevi goljufivih oprostitev od vojaške službe proti Lombardu in tovarišem je obtoženih 47 oseb, med njimi več civilnih in vojaških zdravnikov. Razprava se prične 30. marca.

Fiasko novačenja na Angleškem.

London. Unionist kapitan Amery je izjavil v poslanski zbornici, da je del ministrov in časopisja, ki jih podpira, odkril šele zdaj, da se nahajajo tudi za orožje ne sposobni možje. Celotno leto so rekrutirali popolnoma nesposobne ljudi, da prikrijejo nezadostnost prostovoljnega novačenja. Nesposobni so zamašili ves vojaški stroj v deželi. Izvedel je, da je med sprejetimi prostovoljci 200.000 mož nesposobnih, za katere se je zavrlo 20 milijonov funtov šterlingov. Prostovoljno novačenje ne ohrani močne armade.

Angleži novačijo tudi mladeniče pod 19. leti.

London. Tennant je izjavil, da ne more obljubiti, da bi ne poslali na bojišče tudi mladeničev, ki še niso stari 19 let.

Angleži se morajo posiliti.

London, 21. marca. (Kor. ur.) Trgovinski urad poziva občinstvo, naj omeji nabavo mesa, ker je nujno potrebno, da varčujejo z zalogami, ker le tako se razbremenijo ladij in prepreči podražanje mesa. »Daily Mail« poroča, da zelo primanjkuje premoga. V več solah ne morejo kuriti. Tako bogatinci kakor reveži ne morejo dobiti toliko premoga, kolikor ga potrebujejo.

Novi angleški kraljevski obrambni zbor.

London, 21. marca. (Kor. ur.) Kralj je potrdil ustanovitev novega zbora, ki se imenuje »kraljevski obrambni zbor«. Smoter novoustanovljenega zbora se ni naznanil; sodi se, da je ustanovitev v zvezi s stališčem oženjenih mož, ki so jih potrdili po načrtu lorda Derby.

Na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 20. marca. (K. u.) Uradno: Neizpremenjeno. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 20. marca. (K. u.) Uradno: Nič novega.

Vrhovno vojno vodstvo.

Prva obrambna črta Valone opuščena.

Budimpešta, 20. marca. »Esti Ujsag« piše iz Basla: Švicarski listi poročajo, da so se italijanske čete, ki se bojujejo v Albaniji, umaknile čez reko Vojuzo in s tem opustile prvo obrambno črto Valone.

Napad na Valono?

Pariz. »Temps« poroča: Zdi se, da hočejo Avstrijci napasti Valono. Razen avstrijskih bojnih moči pri Vojuzi stoji dalje zadaj pri Ohridskem jezeru 15.000 Albancev z nemškimi kadri. Pričakovati je tedaj napada na Valono, kar bi našo ofenzivo iz Soluna zelo motilo, ker bi bili potem Avstrijci prisiljeni priti na pomoč Bolgarom.

Rumunska politika.

Budimpešta, 19. marca. »Az Est« javlja iz Bukarešte: Kralj je v sredo v daljši avdijenci sprejel zunanjega ministra Polumbaru-a.

Bukarešta, 18. marca. Vsi bucareški listi pišejo o velikem zborovanju in govorih konservativne stranke v Ploestiju in soglašajo, da imajo ti govori velik pomen in zato vneto izražajo željo, da naj se vdruži skliče kronski svet, ki naj še enkrat pred celim svetom odloči o nepristranskem nevtralnem stališču Rumunije.

Bratšanu se izpremeni.

Budimpešta, 19. marca. Kakor poroča sofijski »Dnevnik«, potrjujejo tudi rumunski vladni krogi, da se v bližnjem času izpremeni Bratšanujeva vlada.

Oklic socialistične balkanske zveze.

Vodstvo socialistične balkanske zveze je nedavno zborovalo v Bukareštu in izdalo oklic na balkanske narode. V oklicu se opozarja, da sta morali Srbija in Črna gora, ki sta se dali izrabljati Rusiji kot njeno orodje, plačati to orožno bratstvo s popolnim propadom. Krivdo na tem nosijo tudi poglavarji četverosporazuma in krivci sede tudi v Atenah in Bukareštu. Glavna krivda pa zadene srbsko vladno samo z njenimi zločinskimi nakanami na Makedonijo in Albanijo in zločinstvo »Narodne Obzorne«. Drugi krivec je Rusija, ki v Srbiji ni videla drugega nego svoje orodje. Končno zahteva manifest osvoboditev Makedonije.

Vesti iz Beograda.

Beograd, 18. marca 1916.

Predsednik odbora mesta Beograd dr. Voja Veljković je prevzel občinsko upravo ter uraduje vsak dan od 8. do 10. ure dopoldne. — Belgrajske parke avstrijska vojna uprava ureja. — Tako je n. pr. v Kallimegdanski park po zaslugi c. in kr. okrajnega poveljstva v Beogradu popolnoma urejen in danes ima krasna setališča. Tudi drugi parki bodo v najkrajšem času popolnoma urejeni. — V Beogradu je umrl po dolgi in mučni bolezni podpolkovnik 28. osješkega domobranskega polka Franc Pucher. Njegovo truplo prepeljejo v Vukovar. — Včeraj je dospel zopet večji transport beguncev iz Črne gore. Vsi ti izgledajo zelo revno in so vsled velikih naporov oslabiljeni. Med njimi se nahaja večje število policijskih in drugih uradnikov. Izmed uglednejših oseb so se vrnili v Beograd: upokojeni finančni minister dr. Lazar Jovanović, načelnik finančnega ministrstva Vlakjo Conić in trgovec Buda Radenković. — Belgrajske ulice so vse očiščene in sedaj ele-

dajo na to, da so čiste tudi vse hiše in dvorišča. V ta namen obstoji poseben vojaški oddelek, ki se s tem bavi.

Turčija v vojski.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 17. marca. K a v k a z: Pri zasledovanju Turkov smo vnovič ujeli devet častnikov, med njimi dva generalstabsna častnika in nad 250 Askarov ter zaplenili eno polkovno zastavo.

Rusi v Perziji in na kavkaškem bojišču.

London. »Daily Telegraph« poroča iz Rima: Govori se, da je ruska armada prekoračila perzijsko mejo v smeri na Bagdad, druga armada pa se hitro bliža Mosulu. Armada, ki je zasedla Erzerum, je razdeljena v tri kolone, katerih ena koraka proti Trapezuntu, druga proti Erzingjanu, tretja pa v smeri na Karput (zapadno od Muša). Druga v Atini izkrcana brambna moč je dospela pred Trapezunt, čegar obkoljevanje se je začelo. Vse te armade so znatno ojačene in zadostno preskrbljene s topovi in municijo.

Naši topničarji v Carigradu.

Carigrad, 21. marca. (K. u.) Ceremoniji selamlika so prisostvovali tudi deli čet avstrijskega topništva z godbo. Po molitvi je gledal sultan skozi okno paviljona mošeje, ko so defilirale naše čete. Avstrijski vojaški pooblaščenec generalni major Pomiankowski se je nahajal na sultanovo povabilo tudi pri sultanu. Vlada je opazoval z živahno zadovoljnostjo paradni pohod čet in je ponovno pohvalil naše čete.

Turčija ne pozveduje za mirovnimi pogoji.

Frankfurt, 17. marca. »Frankfurter Ztg.« javlja: Ententini listi so v zadnjem času dobivali iz Aten vesti, da Turčija pozveduje za mirovne pogoje svojih sovražnikov. Sedaj pa poroča »Secolo« iz Londona, da tamonjni krogi sicer ne izključujejo, da Turčija kaj takega ne stori, vendar zaenkrat uradni krogi v resnici še ničesar o tem ne vedo.

Položaj v Armeniji.

»N. Zürich. Ztg.« piše: Vojni položaj na Kavkazu se obrača za Turke na bolje; posrečilo se jim je v glavnem ustaviti rusko prodiranje. Turki se pripravljajo sedaj na protitudarec. Dospela so znatna ojačenja. Zlasti so Turki nadomestili pomanjkanje težke artiljerije.

Nov turški vojni minister?

Atene. Govori se, da bo namesto Enver paše imenovan za vojnega ministra general Ismail Lakki.

Angleški prestolonaslednik v Egiptu.

London, 21. marca. (Kor. ur.) Uradno: Princ Waleški je došel v Egipt kot kapitan štaba višjega poveljništva sredozemskega ekspedicijskega zbora.

Panika med turškim prebivalstvom v Anatoliji.

Iz Milana se poroča: Panika med turškim prebivalstvom v Anatoliji traja dalje. V angorskih gorah je baje že 100.000, pri Koniji pa 80.000 turških beguncev.

Na morju.

Zagonečen potop nizozemskega parnika »Tubantia«.

London, 21. marca. (Kor. ur.) Reuter: Glede na uradno nemško izjavo, da parnika »Tubantia« ni potopil kak nemški podmorski čoln in tudi ne kaka nemška mina, izjavlja tajnik angleške admiralitete, da se ob času, ko se je potopila »Tubantia«, ni nahajal v bližini noben angleški podvodni čoln.

Amsterdam, 20. marca. (K. u.) »Nieuwe van den Dag« je danes zjutraj poročal, da je poslala nizozemska vlada v zadevi »Tubantije« jako ostro noto Nemčiji. K temu se poluradno javlja iz Haaga, da v zunanjem ministertvu ničesar ne vedo o tem.

Potopljene ladje.

London, 20. marca. (K. u.) Lloydova agentura poroča: Britanski parnik »Port Dalhousie« in norveški parnik »Langella« sta bila potopljena, danski parnik »Skodaborg« se je potopil. Posadke so rešene, deloma se pogrešajo.

K nesreči »Palembanga«.

London, 19. marca. (K. u.) Posebno poročilo Reuterjevega urada javlja: Čeravno se kapitan »Palembanga« ni hotel izjaviti o tem, ali je bila ladja torpedirana ali pa je zadela na mino, je večina posadke mnenja, da bi ladja ne bila mogla zadeti na tri mine in da zlasti zadnje eksplozije ni mogla povzročiti mina. Ko je ladja že stala, je šel kapitan z moštvo v čolne. Sprejel jih je na krov angleški torpedolovec. Prvi častnik je izjavil, da je bila prva eksplozija lahka, druga težka, tretja pa nepopisno močna. Ladja je že skoraj

stala, ko se je zvršila druga eksplozija, ob tretji eksploziji je bila že popolnoma na miru. Tretja eksplozija se ni zgodila z razpočenjem kotlov. Eksplozije so se pripetile proti 11. uri 25 minut in ob 11. uri 32 minut, ladja se je potopila ob 11. uri 37 minut dopoldne.

Protesti Rdečega križa radi torpediranja »Elektra«.

Dunaj, 21. marca. (Kor. ur.) Zvezno vodstvo avstrijske družbe Rdečega križa je protestiralo povodom torpediranja svoje bolniške ladje »Elektra« na mednarodni odbor »Rdečega križa« v Genfu.

Nemški državni zbor.

Rimsko vprašanje v pruskem državnem zboru.

Berlin, 19. marca. V soboto je pruski državni zbor razpravljal o proračunu zunanjega ministrstva. Poročevalec Pachnicke od napredne stranke je rekel: V komisiji je zastopnik velike stranke izrazil bojazen o položaju sv. stolice in je pri tej priliki rekel, da imajo tako bojazen iz splošnih političnih interesov tudi druge stranke. Poročevalec ne dvomi, da se bo pri sklepanju miru treba pečati tudi s položajem papeža. V komisiji se je tudi prosilo za pojasnila, zakaj so vatikanski poslaniki zapustili Rim in se nastanili v Švici. Tako je cerkvena lastnina v Italiji izgubila varstvo. Zlasti sedaj je zelo neprijetno, da nimamo posebnega poslanika pri Vatikanu, ko se druge države trudijo za zastopstvo pri sv. stolici. Državni tajnik je komisiji povedal zaupno, zakaj so odpoklicali poslanike.

Nemški državni zbor odobril proračun.

Berlin, 21. marca. (Kor. ur.) Poslaniška zbornica je odobrila proračun v tretjem branju.

Ogrska učna stolica na berlinskem vseučilišču.

Berlin, 21. marca. (K. u.) Poslaniška zbornica je sprejela brez razprave predlog napredne stranke, da se ustanovi profesorura ogrskega jezika in ogrske zgodovine na berlinskem vseučilišču.

Delavski mirovni kongres?

Predsedstvo ameriške strokovne zveze, ki je sedaj najmočnejša strokovna organizacija na svetu, je razposlalo delavskim organizacijam okoliščno, v kateri priporoča, da naj bi se sklical delavski kongres za svetovni mir. Med drugim izjava: »Ker je blaginja mednarodnih delavcev vseh dežel v veliki meri odvisna od mednarodnih odnošajev, zahteva pravičnost, da se na svetovnem mirovnem kongresu v prvi vrsti ozirajo nanje. Delavstvo mora vstajati na tem, da se prizna blaginja ljudi kot najvišje načelo v mednarodnih odnošajih.« Haaški razsodišču in več ali manj uveljavljeni mednarodni običaji naj bi se razvili v stalno splošno veljavno uredbo. Diplomacija se mora demokratizirati, da bodo delavne ljudske množice dobile vpliv na mednarodne odnose. — Čas in kraj kongresa se v okoliščini ne omenjata.

Razna poročila.

Mednarodni parlamentarni posvet se je odgodil in zboruje od 24. do dne 27. aprila.

Nizozemci vozijo le še z manjšimi parniki.

Amsterdam. Posadka »Tubantije« je rešena. Nizozemski Lloyd namerava posestrimo ladjo »Tubantije« vzeti iz prometa in zaposliti le manjše ladje.

Prepovedan izvoz brejih krav in koza z Danskega.

Kodanj, 21. marca. (Kor. ur.) Vlada je izdala prepoved, da ne smejo izvažati brejih krav in brejih koza. Prepoved velja od 22. marca dalje.

Dnevne novice.

+ Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo sta dobila stotnik 26. pp. Jurij Vrkljan in nadporočnik 2. bos. herc. p. Franc Paulič. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: poročnik 7. pp. Josip Pack; podpolkovnik Ludvik Badjura, pri etapnem poveljstvu v Eperježu; nadporočnik Oskar Štrekelj, pri ekspozituri voj. transp. vodstva štev. 1 v Ljubljani. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: tit. narednik 7. pp. Lovrenc Mulle, rez. narednika Ernest Müller in Anton Vetrovec, oba pri sanit. oddelku št. 11. — Vdružit je dobil bronasto hrabrostno svetinjo infanterist 7. pp. Tiefertung Štefan.

»Mi se moramo najti, sicer teče obla kri tam zunaj zastoni...« Pod na-

slovom »Nova Avstrija« piše dr. Karol Hilgenreimer v »Bonifatius Korrespondenz«: »Ko je pred letom dni marsikdo mislil, da moramo srca bojevnikov proti sovražnikom okrepiti s kletvino, tedaj smo mi svarili: ne sovraštvo do sovražnika, ampak ljubezen do domovine naj vodi orožje; ne: »Bog kaznuj Anglijo!« ampak »Bog blagoslovi Avstrijo!« Če je celo proti narodom, s katerimi smo v boju, krščansko geslo: ljubezen, tedaj mora ta beseda predvsem najti odmev v naši deželi: ljubezen do narodov, s katerimi smo po božjem sklepu zvezani za skupno rast. Seveda ne govorimo o pravih konferencah in drugih političnih podjetjih: vsakdo izmed nas naj o se bno v sebi ustvari košček Nove Avstrije. Sovražnika tam zunaj nam odganja naša hrabra armada, notranjega sovražnika, ki je zunanjemu vzbudil pogum, mora vsakdo tu doma pri sebi pobijati. Mi se moramo najti; sicer teče obla kri tam zunaj zastoni...«

»Njega ni...« v nemščini. »Reichspost« prinaša znano Simon Gregorčičovo »Njega ni« v lepem prevodu našega odličnega rojaka Rudolfa pl. Livnograda. Dunajski list je priobčil že več Gregorčičevih in zdi se nam, da misli pl. Livnograd podati Nemcem vse najlepše Gregorčičeve pesmi, kar tudi mi hvaležno in z veseljem pozdravljamo.

Vojnožitni zavod. Prisedniški svet vojnižitnega zavoda je zboroval 15. t. m. na Dunaju. Zavod je poskrbel za spomladanska semena. Poudarjalo se je, da moramo iz previdnosti varčevati z boljšo moko, zato naj se pravočasno začne primestavati nadomestno moko. Za ječmenovo moko se je določila cena kakor pri pšenični in rženi moki s 42 kron, za ječmenovo krmilno moko 22.30 kron za meterski stot. Nato se je razgovarjalo o predružačeni pogodbi z mlinarji. Nekateri prisedniki so predlagali, naj se prouči vprašanje, kako bi se tudi malim mlinarjem poskrbelo za primerno in trajno delo.

+ Vpijanljive pijače in vojni ujetniki. Notranje ministrstvo je prepovedalo dajati vpijanljive pijače vojnim ujetnikom gostilničarjem, kavarinarjem in zasebnikom. Prestopek se kaznuje s 15dnevnim zapornom ali z 200 K denarne globe.

— Odlikovanja pri 3. gorskem topniškem polku. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil nadogotičar Peter Kučej. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: tit. desentnik Moitzi Franc, predmojstra Cafuta Franc in Medvejšček Franc, topničarja Samec V. in Landl Josip.

— Pogreb pokojnega barona Winklerja v Gradcu. Iz Gradca nam poročajo: V soboto, dne 18. marca, popoldne vršil se je tu pogreb umrlega pok. deželnega predsednika g. barona Andreja Winklerja z kolikor mogoče veliko častjo. Poleg sorodnikov bila je zastopana tukajšnja c. kr. vlada po namestniku eksc. Clari, podpredsedniku; polic. preds. dvorn. svetniku Wajda, tržasko višjesodno predsedstvo z državnim pravnikom, tukajšnja čitalnica po deputaciji, deželno vladno kranjske in stolnega mesta Ljubljane, čegar častni občan je bil pokojni. Navzoči so bili tudi oddelek gorških dijakov in gorški deželni glavar. Seveda so bile vse molitve samo latinske, ni se slišala ne nemška se manj pa pokojniku ljuba slovenske beseda. Tako je legel v grob v tuji zemlji človek, ki je vse svoje življenje živel za slovenski narod. N. v m. p.!

— V srbsko-italijanskem ujetništvu umrl je v nedeljo zjutraj, dne 9. januarja 1916 na otoku Asinara vrli in krščanski trgovec in posestnik Franc Hribar iz Vidrge pri Vačah. Od začetka vojske je služil pri črnovojniškem 27. pešpolku ter je bil lani, ko je Kevčszova armada prekoračila Savo, od Srbov ujet. Po prestanih mukah in stradanju skozi Srbijo, Albanijo in iz Valone na Asinaro je našel pokoj v grobu na asinarskem obrežju. Po blagem možu žaluje njegova rodbina, za katero je z neumorno pridnostjo in delavnostjo skrbel, žaluje tudi občina in sploh vsak, kdor ga je poznal. Slovenci bi tako vernih, delavnih in blagih mož zlasti danes potrebovali. Bodi mu lahka tuja zemlja, med nami pa blag spomin!

Obsojeni zaradi voleizdaje. Češki listi poročajo iz Dunaja, da so bili dr. Zdenek Kvitek, Stepanka Lumerova, Klement Kuta, Josip Kolouch in Jan Polak od vojnega sodišča zaradi razširjanja nekega voleizdajalskega spisa obsojeni na smrt. Ta kazni se je pa milostnim potom spremenila v 10 do 15 letno ječo. Veliko drugih, ki so vedeli za zločin obtoženih, a niso tega naznanili, je bilo obsojenih na dve do tri letno ječo.

— Poročil se je v Zagrebu g. Marijan Serdarušič z gđ. Zeličko Horvath, štajersko Slovenko.

— **Draginjske doklade** uradnikom in uradnicam poštne zavodov. Dunaj, 20. t. m. (K. u.) Danes dopoldne je izjavil generalni poštni ravnatelj dr. Wagner pl. Jaurregg načelniku in njegovemu namestniku Državne zveze nemških poštarijev: Pogajanja glede na draginjske doklade med trgovskim in finančnim ministrstvom so, lahko se trdi, končane. Poštariji dobe take doklade kakor državni uradniki dotičnega činovnega razreda, splošno znanim stopnjevanjem, poštarije v tisti višini ko poštariji, le brez stopnjevanja. Poštne oficijanti (adjunkti, aspiranti) dobe doklade, ki so se priznale pisarniškim oficijantom s pristavkom, da se jim tudi nakaže draginjska denarna pomoč v tisti visokosti, kakor pozimi. Zenske uradnice poštne zavodov, oficijantke in aspirantke, dobe enotno doklado letnih 140 kron. O dokladah deželnih poštne službe se sicer niso navedle natančne številke, a zagotovilo se je, da se jim nakaže istočasno doklade.

— **Akcija za slogo strank v Dalmaciji.** Predsednik dalmatinskega deželnega zbora dr. Vicko Ivčević je pozval one politike, katerim je bilo nedavno na Dunaju naloženo, da pripravijo vse potrebno za narodno kooperacijo, na sestane, ki se vrši dne 18. aprila ob 10. uri dopoldne. Na sestanku se dogovore o korakih, katere morajo napraviti »v svrhu složnega dela naroda in njegovih predstavitev v vseh vprašanjih, kateri se tičejo interesov naroda in dežele«.

— **Pozor pri vojnopoštne pošiljatelj!** Kakor se je ugotovilo, se pošiljatelj vojnopoštne zavrtkov v največ slučajih ne ravna po določbi že opetovano razglašene pogodbe razpošiljanja, naj se v zavitek vložijo prepis naslova, radi česa je nemogoče dostaviti take zavitke, ki dospejo na namembni kraj brez naslova. Vsled tega se s tem primerno opozori občinstvo na dotično določbo, po kateri se mora v lastnem interesu neizogibno ravnati.

— **Prestavljen je podpolkovnik Raktelj** Božidar ob 9. pp. k 40. pešposku.

— **Odvzet poštne debiti.** Bosenska-hercegovska deželna vlada je odvzela poštne debite listu »Česko-slovenska Samostalnost«, ki izhaja v Annemassi v Franciji.

— **Razpuščene občine v Dalmaciji.** »Smotra Dalmatinska« poroča, da so razpuščene občine Budva, Grbalj in Paštovići.

— **Umrl je c. kr. poštni oficijal** Jan-ko Voglar.

— **Vič.** Spodnjim Vovkovim na Viču je te dni dopisnica iz Rusije napravila veliko veselje in tolažbo. Sin Franc, o katerem več ko eno leto niso nič slišali, jim je pisal, da je zdrav v ujetništvu ter pozdravlja vse Vičane in druge znance. — Tine Dovjak, katerega so sneženi plazovi te dni zasuli tam nekje blizu Sv. Višarj, je kot vojak delal Vičanom vso čast. Vojaška oblast je starih v tolažbo poslala dve srebrni svetinji večjo in manjšo, ki ste krassili njegova junaška prsa. Vojaki-tovariši pa sporočajo, da so izgubili s Tinom najboljšega tovariša. Ako bo količkaj mogoče, bodo starši poskrbeli, da se bo njegovo truplo prepeljalo domov, da bo počivalo na domačih, viških tleh.

— **Iz Ribnice na Stajerskem:** Dne 23. februarja je na domačem posestvu v kapelici sv. Jožefa obhajal g. Josip Lenarčič na tistem svojo šestdesetletnico. — 8. marca je naglo smrti umrl Lah internirani delavec Peter Scramoncin, baje vsled pijače. Ni bil zločin, kakor so poročali nekateri časopisi.

— **Prisilno varčevanje** mladih delavcev. Svetovna vojna je mladino že od 16. leta naprej spravila do dobrega zaslužka. Posebno v Nemčiji ima izredno visoke zaslužke. Nezrela mladina pa je ta obili denar dostikrat tako rabila, da je bilo njeno zdravje in npravnost v nevarnosti. Vrhovni poveljnik v pruskim Markah je zato odredil, da se mladini pod končanim 18. letom od tedenskega zaslužka ne sme izplačati več kakor 18 mark in k večjemu še eno tretjino višjega zaslužka; ostanek mora delodajalec naložiti v hranilnico, da bo mladi delavec ali delavka po končani vojni imela nekaj premoženja.

— **Izvoz piva se znatno omeji.** Iz Plzna se poroča, da v kratkem izide naredba, ki skrajno omeji izvoz piva. Nekaj malega bodo smele izvažati le tiste pivovarne, ki so prejšnja leta izvažale svoje izdelke v sedanje zavezne ali nevtralne države.

— **Mrtvo so našli** dne 16. t. m. kočarico Nežo Kovačič iz Sel, občina Raka, okraj Krško. Ležati je morala že približno dva dni v svoji postelji; na levem senu je imela krvavo podplutbo ter ni izključen umor. Preiskava se je uvedla.

— **Umrl je na Sušaku državni pravdnik** pri višjem državnem pravdniku v Zagrebu dr. Marko Vukelič.

— **Častniške izgube.** Praporščak Franc Basilio, 97. pp., ranjen; praporščak dr. Viljem Bauer, 97. pp., ranjen; praporščak Josip Cvetko, 87. pp. (Gaberje), ranjen; poročnik Ivan Kapalka, 87. pp., mrtev; poročnik Frane Reuzelj, 97. pp., ranjen; kadet Milan Plut, 97. pp., ranjen; nadporočnik Ernest Steiner, 9. lov. bat. (Beliak), mrtev.

— **Druška konjska mesnica v Zagrebu.** Prva konjska mesnica se je izobno obnesla, zato otvori neki zagrebski mesar še drugo konjsko mesnico.

— **Samoumor.** Občinski revež Jožef Kozoglav iz St. Jošta, občina Šmihel-Stopiče, s je obesil dne 3. t. m. na podu posestnice Veronike Žagar v Stopičah. Čeprav je bil Kozoglav pijanec in je živel od beračenja, vendar je imel čistega premoženja v znesku 780 K, katerega je imel shranjenega pri Veroniki Žagar.

— **Zavarovanje za slučaj invalidnosti.** Dunajska nezgodna zavarovalnica »Kosmos« (IX. Wasagasse Nr. 2) je ravnokar uvedla vojnenezgodno zavarovanje. Zavaruje za slučaj popolne oslepelosti, oglušitve, izgube roke ali noge ali obeh rok ali nog. Za 1000 K zavarovane glavnice znaša premija 24 K. Plačati se more tudi v štirih obrokih po 6 K 25 vin. Zavaruje se vpoklicanec sam, moretjo ga pa zavarovati tudi drugi n. pr. žena, sorodniki, znanci, delodajalec ali občina, in sicer tudi brez njegove vednosti ali volje. Polica se dopolnje že pred plačilom prve premije in je vsakemu prosto, da razdre zavarovanje s tem, da ne plača. Tu je lepa prilika, da se invalidno zagotovi — razen državne podpore — primerna glavica, s katero si morejo kupiti zemljišče, koncesijo, trgovino itd. Vsak vpoklicanec se more zavarovati od 1000 do 10.000 kron.

Primorske novice.

— **Iz Gorice.** Danes se je spravil sovražnik s svojimi topovi na levi del mesta, kjer je južni kolodvor, potem na Korzo in Tržaško cesto; padale so granate velikega kalibra. Na Korzu je zgorela lepa nova hiša pokojnega zidarskega mojstra Rossija; ognjegaščem se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na druga poslopja in vile. Več lepih velikih dreves, ki so bila kras ulice, leži na tleh. — Tovarna za vžigalice na Tržaški cesti je tudi dobila veliko poškodb in se podirajo še tisti zidovi, ki so ostali pokonci. V soški ulici je danes posebno trpela vila grofa Coroninija, pa tudi druge zgradbe. — V Solkan radi sovražnikovih krogel zadnji čas sploh ni bilo mogoče iti. — Vreme imamo sedaj lepo in solčno. Ker pride pošta kasno zvečer, prejemo liste in drugo šele naslednji dan.

— **Uboga Ljubljana!** Po Goriškem se je raznesla o priliki zadnjega potresa vest o velikih poškodbah v Ljubljani. Ljudje so vedeli čisto natančno, katere in koliko hiš je posebno proti Šiški porušeni. Kar oddahnili so se ljudje, ko se ta vest ni potrdila. Tako je ljudstvo še vse pod utisom onega strašnega potresa iz leta 1895.

— **Hvala vsem, ki skrbje za duševno hrano naših ljudi v Gradcu.** Iz Gradca nam piše slovenski vojak: Kakor je bilo v »Slovincu« naznanjeno, smo imeli dne 12. t. m. v Gradcu popoldansko službo božjo v slovenskem jeziku za slovenske begunce. Te lepe prilike smo se poslužili tudi vsi slovenski vojaki rekonvalescenti in že ob pol 3. uri zavzeli svoje mesto v cerkvi usmiljenih bratov, ki je bila že ob 4. uri nabito polna. Ob pol 5. uri je bila pridiga, ki si je vsem globoko vtisnila v srce. Po pridigi so bile litanije vseh svetnikov, potem blagoslov in nazadnje smo ene duše in enega srca zapeli: Bog ohrani, Bog obvaruj nam cesarja, Avstrijo! Vse je bilo navdušeno in ganjeno. Bog povrni častitemu gospodu, ki nam je dosegel to dušno tolažbo! V imenu vseh slovenski vojak A. M.

— **Premeščeni slovenski begunci.** Vse begunce, ki so bili v Nied. Mohrau na Moravskem, so premeščili v Friedland a. d. Mohra b. Römerstadt, Moravsko.

— **Smrtina kosa.** V Dobravljah je umrl te dni znani posredovalec za živino Anton Črničoj. N. p. m.

— **Umrla je** v ljubljanski deželni bolnici Marija Šturm, begunka, doma iz Livka na Primorskem. Pogreb se vrši v Ljubljani v sredo, dne 23. t. m. ob pol 3. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

— **Kako je nastal Kras?** Veličastno-pusto ozemlje Krasa, ki je bilo in bo ob alpski bojni črti, v Črničgori in v Albaniji prizorišče tolikih vročih bojev, se mora označiti za ogromen spomenik človeške nespametnosti. Da je Kras postal gol, piše dr. V. Smidt v Lipskem izhajajočem listu »Natur«, je vzrok to, ker je bilo ozemlje oropano vsega rastlinstva. V prejšnjih časih je pokrival ves Kras gost gozd, kateri je še do danes ohranjen v Trnovskem gozdu in v nekaterih dolinah. V srednjem veku se je les silno izrabljal in z visokim drevjem je izginilo tudi vse grmičevje. Rodovitna zemlja je bila odplavljena in pokazala se je gola skala, na kateri deluje le voda. Že mnogo let se trudijo, da pozgodijo Kras. To je zelo težavno delo, a posledice tega pogozdovanja bi mogle biti velike šele čez par stoletij. Sedaj se je doseglo izboljšanje na morskem obrežju, v notranjosti je pa Kras še pust in prazen. opomin človeku za vse čase, da ne sme postopati nespametno z naravnimi zakladi.

Ljubljanske novice.

— **Ij Gdč. pevke** prosimo, da pridejo jutri v sredo točno ob pol 8. uri zvečer k pevski skušnji »Ljubljane«. Društveni prostori: Jurčičev trg 3, II. nadstropje.

— **Ij Poučljivo iz uradnega lista.** Današnja »Laibacher Zeitung« priobčuje naslednji inzerat: »Wahrsage-Karten« d. ber. Lenormand, der größten Wahrsag. d. Welt, mit Geheimschlüssel, z. Entziff. jeder Frage. Der ganze Satz, 36 St. in Etui, nur 1 K 30 h. Vers. disk. Rekom. 30 h mehr. Mich Horowitz.

— **Ij Umrla je** gdč. Olga Vilhar.

— **Ij Oddaja moke pri mestni aprovizaciji.** Za dobavo moke pri mestni aprovizaciji naj se zglase: trgovci iz Ljubljane jutri, v sredo peki in molarji v četrtek, okoliški trgovci pa v petek vselej ob 8. uri zjutraj na mestnem magistratu, prejšnja Galletova hiša, I. nadstropje, mestna posvetovalnica.

— **Ij Pozor!** Obrtniki, trgovci se opozarjajo, da je rok dolžnosti naznanila za kavo samo do 22. t. m. Naznanila se oddajajo na mestnem magistratu v bivši Galletovi hiši, I. nadst., soba št. 3. Kdor ne izpolni dolžnosti, se bo proti njemu strogo kazensko postopalo. Naznanilo je podati po stanju iz dne 20. t. m.

— **V seji upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani** dne 16. marca t. l. je bil računski zaključek za poslovno leto 1915 predložen in odobren. Vstevši prenos dobička iz leta 1914 znaša doseženi čist dobiček po odbitku vseh upravnih stroškov, davkov itd. 817.252 K 5 vin. Ta dobiček je za 376.814 K 58 vin. višji od onega v lanskem letu in odgovarja 104% delniške glavice. Na predlog ravnateljstva je sklenil upravni svet predlagati običnemu zboru, ki se vrši dne 8. aprila 1916, poleg statutarnih določil, izplačilo 6% dividendo = 24 K za delnico in dodeliti 265.202 K 33 vin. rezervnim zakladom. Dividenda bo de znašala, ako občni zbor ta predlog sprejme, 2½% več kakor lani.

— **Ij Izgubil je** včeraj zvečer od 6. do 7. ure neki mož od Pogačarjevega trga do Katoliške tiskarne zabeležnico, v kateri sta se nahajala dva bankovca po 10 K. — Najditelj se prosi, da najdeno prinese v upravništvo »Slovenca«.

Razne novice.

— **† Kardinal Gottl umrl.** Rim, 20. marca. (Kor. ur.) Prefekt svete kongregacije De propaganda fide kardinal je umrl. Hieronymus Maria Gottl, karmelitskega reda, je bil rojen v Genovi 29. marca 1834, kardinal je postal 29. novembra 1895.

— **»Südmarka« — na Ruskem.** Kakor poroča »Grazzer Montagsblatt« se je v Lucku v Volinu (zasedeni del Rusije) ustanovila podružnica »Südmarke«, ki je osrednjemu vodstvu že poslala ustanovno.

— **Navijanje cen čevljarskim žreb-ljom.** V Libercu je prodajala trgovka z usnjem Roza Schwarz vojaštvu čevljarske žreblje, ki so stali običajno 5 K sto kosov — isto količino po 24 K. Po tej ceni je prodala 115.000 žrebljev. Obsoje-na je bila na 400 K globe.

— **Kako deluje vojaška invalidna šola v Plznu.** V c. kr. vojaški invalidni šoli v Plznu je bilo, odkar se je začela, t. j. od 1. svečana 1915. l. pa do današnjega dne izsolanih 1347 v vojski poškodovanih mož in fantov. Po narodnosti je bilo 665 Čehov, 408 Nemcev, 113 Madžarov, 85 Poljakov, 28 Rumunov, 19 Hrvatov, 13 Rusinov, 6 Italijanov, 5 Slovinci, 3 Slovaki in pa 2 Srba, ter je bilo izgotovljenih do danes 84 umetnih končin in 162 ortopedičnih umetnih priprav. Iz navedenih števil je razvidno, koliko požrtvovalnosti in dela je bilo tu treba bodisi s strani ustanovitelja sanitetnega šefa plzenske posadke višjega štabnega zdravnika dr. Krejčega in voditelja-zdravnika invalidne šole dr. Nebeskega, bodisi s strani plzenske javnosti.

— **Nemščino je pozabil.** Često se pripeti, da pri ljudeh, ki jih zadene kap, nastanejo prav čudne posledice. Rajni ljubljanski spirital Bulovec ni znal več brati, ko ga je kap zadela, dasi je bil drugače še precej okrevan. — Nedavno je v P. na Koroškem bil opominjan od kapi posestnik A. R., ki je nato popolnoma pozabil nemški jezik, slovenskega pa ne. A čudovitost je v tem, da je bil ta mož, rodom Slovenec, poprej hud nemški nacijonalec. Sedaj se znova uči nemščine. — V Stuttgartu na Nemškem je meseca decembra 1915 umrl profesor F. B., katerega je zadela meseca oktobra kap. Ko je za silo ozdravel, ni nobenega človeka v hiši poznal, tuje ljudi, sosed itd., s katerimi poprej ni kaj mnogo občeval, pa je poznal.

— **Nov ruski izum.** Iz Stockholma se poroča: List »Dan« javlja, da je nek ruski inženir iznašel aparat, s katerim se more brizgati goreča tekočina na sovražnika. Ta aparat je dolg 71 cm, a 15 milimetrov širok. Prvi poskus se bodo vršili na severnem bojišču, a učinek da je baje strašen.

— **Življenje v Skadru.** Pijonirski četovodja, ki je sedaj v Skadru, piše svojim znancem v Gradec list, ki je priča, da je doli pravi raj za kadilce. V Črničgori, piše, velja kilogram tobaka za cigarete po kakovosti dve do štiri krone. Tobak prodajajo doli po cestah in na trgu, kakor pri nas zelenjavo ob delavnikih. Pač je zato drago vino, ki stane tri do štiri krone liter. Piva ni, tudi dekleta so izginila vsa. V Skadru je že osnovana nemška kavarna — kavarna Hindenburg.

— **Proti širokim krilom.** Namestno generalno poveljstvo 3. bavarskega armadnega zbora je izdalo razpis, v katerem opominja ženstvo, naj ne troši tkanin na neprimerno široka in nabrana krila, kakor tudi ne usnja za previsoke čevlje. Usnje in tkanine se rabijo za nujnejše svrhe. Patriotična dolžnost velepa ženstvu, da se v tem resnem času nosi primerno skromno.

— **Lovčen osvojen že l. 1838.** Podmaršal Roschat piše v »Tepl.-Schön. Anz.«: Zgodovinska zmotja je trditve, ki jo razširjajo celo veliki listi, da sta bila Lovčen in Črno-gorska prestolnica Cetinje letos januarja prvič v zgodovini osvojena. Avstrijske čete so izvršile ta sijajni čin že začetkom minolega stoletja. Stvar je bila v kratkem ta: Koncem tridesetih let minolega stoletja so si zaslužili Črnogorci s ponovnimi roparskimi vpadi v južnodalmatinsko ozemlje, pri čemer so uplenili vse, kar ni bilo pribitega, posebno pa odgnali s seboj cele črede živine, — eksemplarično kazni. Kazenska ekspedicija se je poverila 8. koroskemu lovskemu bataljonu pod poveljstvom odpolkovnika Henrika Rossbacha. V času od 2. do 8. avgusta 1838 je bil Lovčen zmagani in izvedena osvojitve in vkorakanje v Cetinje. O nedvomno izvršenem kazenskem postopanju ne morem doprinesiti podrobnostih podatkov. Podpolkovnik je bil pozneje za svoj sijajni čin odlikovan z vojaškim redom Marije Terezije in povišan v baronski stan. Umrl je l. 1867. kot feld-cajmojster v Inomostu.

— **600 ženskih uslužbenk** je morala doslej nastaviti Angleška banka, ker so moški uradniki odšli k vojakom. Ker se bliža novo vojno posojilo, je prosila, naj bi ji 200 uradnikov oprostili vojne službe, a pristojna oblast je voljna dovoliti le kratko odgodenje nastopa vojne službe.

— **Umrl stric carja Nikolaja.** V Jaskovu, okrožje Sršim, je nedavno umrl Cesar grof Broel Plater. Rodil se je 1860. l. kot sin carja Aleksandra II in dvorske dame Julije grofice Bobrinske. Ko se je grofica Bobrinska 1861. poročila z grofom Avgustom Platerom de Gora, je ta poslinil carjevega sina. Z ozirom na to je bil pokojni Cesar grof Broel-Plater stric sedanjega ruskega carja Nikolaja II.

— **Časopisje na Ogrskem.** Ogrska vlada je listom na Ogrskem že oktobra l. 1914 dovolila, da jih upravništva za dobo vojske smejo poštne prosto razpošiljati.

— **Umor makedonskega voditelja.** List »Frankfurter Ztg.« poroča iz Carigrada, da je bil v Sofiji umorjen voditelj bolgarskih Makedoncev Tufekčijev. Zdi se, da je umor delo zasebnega maščevanja.

— **650.000 dolarjev** je bilo ukradenih v Chicagu. Prijeli so tri može in tri žene, ki jih sumijo tatvine.

— **Gorje moškim!** Francozinje se že sedaj vneto pečajo z vprašanjem, kako po vojni dobiti moža, ki bodo pač bolj redko sejani. Pisateljica Marija Laparcerie je o tem vprašanju celo izdala knjigo, v kateri poučuje svoje sestre, kako in kaj naj store, da si zagotove moža. V prvi vrsti, tako pravi, morajo ženske izobraziti svojo voljo. Kjer je volja, je tudi pot in — mož. Število izvoljenih bo moglo biti seve samo omejeno. Zato mora od danes naprej vsaka ženska obrniti vse svoje prizadevanje na to, da pride med te izvoljene. Misel: omožiti se hočem! jo mora neprestano spremljati in obvladovati vse njeno mišljenje. »Figaro« meni k temu čudnemu vojnoliterarnemu sadu, da se ni preveč bati ženske vojne za moža; kajti tekom sedanje vojne se je mnogo žensk posvetilo raznim poklicem, ki jim bodo tudi po vojni nudili toliko notranjega zadovoljstva in vsakdanjega kruha, da se ne bodo hotele pomešati med Laparcerierine tekmovalke za moža. To drži — ne samo z ozirom na Francosko, ampak splošno za vse po vojni prizadete dežele.

Darovi.

— **Podpornemu društvu za slovenske vi-sokošolce na Dunaju** so v času od 1. oktobra do 12. marca 1916 darovali po 100 kron: Tržaška posojilnica in hranilnica v Trstu in Posojilnica v Mariboru; 60 K: Okrajni odbor v Šmarji; 50 K: Mestno županstvo v Kranju; 30 K: Okrajni odbor na Laškem; 25 K: Dr. Josip Staré, hišni posestnik itd. v Ljubljani; po 20 K: Hranilnica in posojilnica v Šmarji, dr. Ivan Žolger-šič, dež. glavar v Ljubljani, dr. Ivan Šuster, sekc. nač., in dr. Stanko Lapajne, odvetnik na Dunaju; 17 K: Proforski zbor v

Kranju; po 10 K: Mihael Gabrielčič, dvor. svetnik na Dunaju, Ivan Ilc, viš. pol. svet. in dr. Karl Šavnik, viš. fin. svet. na Dunaju; po 5 K: Prof. Vajda v Središču in dr. Franc Žižek v Gradcu; 2 K: Dr. Alojzij Kraut, odvetnik v Kamniku. Vsega 504 K, za katere se društveni odbor vsem plemenitim darovalcem najiskrenejše zahvaljuje. Nadaljne darove prejema prvi blaginik: Dr. Stanko Lapajne, odvetnik na Dunaju, I., Bräuerstrasse 10.

Učeei se mladini!

Kino Central

v deželnem gledališču

Da ugodi splošni želji, priredi 'Kino Central' za **učeeo se mladino** v sredo 22. t. m. in v četrtek 23. t. m.

posebne poljubno znanstvene predstave.

Zanimivo tudi za drugo občinstvo.

Spored:

Amunsenova vožnja na južni tečaj.

Velik znanstveni film.

Poleg tega še: Porušena Gorica. — Najnovejše Mestrovje in Eikovo vojno poročilo. — Vožnja po najzanimivejših alpskih železnicah. — Obisk v Pasteurjevem zavodu. — Jazbec. — Na Ortlerju — Izdelovanje porcelana. — Hydroplan. — Delo slonov. — Kuga in kako se je obraniti.

Začetek teh predstav točno ob 4. uri pop. in ob pol 6. uri zvečer. Vstopnina izredno znižana! Sedeži v ložah po 50 vin., ostali sedeži po 30 vinarjev.

Kino Central

Deželno gledališče

I. Najnovejše Mesterjevo in Eikovo poročilo.

II. **BRODARJEVA TAJNOST.**

Senzacijska drama v treh dejanjih. V glavni vlogi **Anni Boas.**

III. **OH TE ŽENSKE!**

Veseloigra.

LOKAL

pripraven za prodajalno ali vinsko klet se odda s 1. majnikom v Selenburgovi ulici št. 6. Vpraša se istotam pri gosp. Boca.

Knjigovodja,

zmožen bilance, večš nemškega in slovenskega, oziroma hrvaškega jezika **se sprejme takoj**

pri zgradbi železnice v Dalmaciji pod ugodnimi pogoji. Ponudbe sprejema Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Predstaviti se je popoldan od 3—4.

Naročajte „Slovenca“!

Namočena polenovka

se bode dobivala vsak petek in le proti 8 dnevnemu prednaročilu in plačilu pri **Josipu Pollaku**, sv. Petra cesta 7. Vsak kupec naj zahteva kupon od naročilnega lista ker le na izkaz istega se bode oddajalo. 664

Zahvala.

Za vse ljubeznive dokaze sočutja in tolažbe povodom bolezni in smrti našega iskreno ljubljenega očeta, oziroma starega očeta, tasta in brata, gospoda

Janeza Biziak

kakor tudi za obilo spremstvo umrlega k zadnjemu počitku, izrekamo prečastiti duhovščini ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem in vsem spremljevalcem od blizu in daleč, najpristrčnejšo zahvalo. Bog plačaj vsem stoterokrat.

Mala Sevnica pri Trebnjem, dne 17. marca 1916.

732

Zalujoči zaostali.

Lepa, lahna

kočija

se prodaja.

Kje, se poišve pri upravnistvu »Slovenca« pod št. 588.

Vojne uniforme

zgotovljene in po meri, pomladanske in letne obleke dobavlja v najkrajšem času

Jos. Rojina,

uniformiranje in modni salon za gospode

Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3.

Rupim po visoki ceni okrogel

kostanjev
orehov
jesenov

les

Ponudbe z ceno in množino (koliko va gonov) je poslali tvrdki:

J. Pogačnik, Ljubljana

Marije Terezije cesta 13 (Kolizej).

Na ponudbe brez cene se ne ozira.

brivski pomočnik

se pod jako ugodnimi pogoji takoj sprejme pri **O. Fettič-Frankheim v Ljubljani.**

Kupi se dobro ohranjeno moško

kolo

Ponudbe s ceno na upravo lista pod št. 726.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskrenoljubljena teta, nečakinja in sestrična, gospodična

Olga Vilhar

v ponedeljek dne 20. marca, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Zemski ostanki predrage nam pokojnice se prepeljejo v mrtvašnico k sv. Krištofu kjer se v sredo dne 23. t. m. slovesno blagoslove in nato polože v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo služile dne 23. t. m. ob 10. uri dopoldne v farni cerkvi Marijinega oznanjenja v Ljubljani kakor tudi pri D. M. v Polju.

V Ljubljani, dne 20. marca 1916.

Žalujoči ostali.

Potrtega srea javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljeni, nepozabni soprog oziroma oče, stari oče, tast, stric in vnuk, gospod

Franc Cerar

posestnik in meščan

dne 20. marca 1916 ob pol 2. uri zjutraj previden s svetimi zakramenti za umirajoče po kratki težki bolezni v 68. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se bode vršil v sredo 22. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Samostanska ulica št. 51. na pokopališče na Žalah.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v tuk. frančiškanski cerkvi.

Kamnik, dne 20. marca 1916.

Marija Cerar, soproga. — Franc, Mici, Lojzka, otroci. — Franc Jerič, tajnik ljudske hranilnice v Celju, zet. — Avgust, Zlatko, Ruška, vnuka in vnukinja.

St. 4268.

Razpis.

716

Mestna občina ljubljanska namerava v kratkem pričeti **zgradbo cestnega kanala na Celovski cesti v Spodnji Šiški.**

V ta namen se razpisujejo zemeljska in manjša stavbna dela ter pokladanje gotovih betonskih cevi, katere dobavi mestna občina sama.

Glavni kanal je okrog 770 m dolg. Pravilno opremljene ponudbe je v zapečatenem ovoju vložiti v mestnem stavbnem uradu najpozneje do **30. marca 1916 opoldne.**

Načrt, stavbni pogoji in drugi pripomočki so na ogled v imenovanem uradu v uradnih urah od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne. Z delom je pričeti nemudoma po oddaji.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 15. marca 1916.

Št. 3680

Razglas

717

glede oddaje mestnega lova v zakup.

V smislu sklepa magistratnega gremija se bode dne **28. marca 1916 ob 10 uri dopoldne** pri podpisanem mestnem magistratu (v posvetovalnici) potom javne dražbe oddal v zakup lov mestne občine ljubljanske, h kateremu spada tudi pravica spodnješiškega lova, za petletno dobo, in sicer od 1. julija 1916 do 30. junija 1921. Izključna cena za letno zakupnino znaša 1200 K.

K tej dražbi se vabijo prijatelji lova z dostavkom, da so dražbeni, oziroma zakupni pogoji v gospodarskem uradu mestnega magistrata ob navadnih uradnih urah na vpogled.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 14. marca 1916.

SIROLIN"Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.



Se dobi v
vseh lekarnah
à K. 4.-